



This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliđi tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي



SURİYELİ ÇOCUKLARIN TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE ENTEGRASYONUNUN
DESTEKLENMESİ PROJESİ

YAZ DÖNEMİ ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ SINIF REHBERLİK PROGRAMI

ÖĞRETMEN KİTABI



REHBERLİK PROGRAMI – UYGULAYICIYA ÖNERİLER

Bu program dokuz hafta için belirlenen kazanımlar göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Programın amacı yaz okuluna katılan çocukların dil, psiko-sosyal gelişimini desteklemektir. Kazanımlar sırasıyla "Rehberlik Servisini Tanır", "Okula İlişkin Duygularını Açıklar", "Hak ve Sorumluluklarının Farkında Olur ve Söyler", "Her Bireyin Özel Alanı Olduğunu Söyler ve Bireylerin Özel Alanlarına Saygı Duyulması Gerektiğini Fark Eder", "Gerektiğinde Hayır Der", "Acil Durumlarda Nerelerden ve Kimlerden Yardım Alabileceğini İfade Eder", "Temel Duyguların Dışındaki Duyguların Neler Olduğunu Söyler", "Zorbalıkla Karşılaştığında Yapılması Gerekenleri Söyler", "İlkokula İlişkin Duygu ve Düşüncelerini Söyler" olarak belirlenmiştir.

Uygulayıcı bu kazanımlara yönelik çalışmalarını verilen program doğrultusunda okulun ve öğrencilerin dil, psiko-sosyal, fiziksel, duygusal gelişim düzeylerini gözetererek uygulamalıdır. Programda yer alan etkinlikleri grubun dinamiğine göre uyarlamalıdır. Özellikle yabancı uyruklu öğrencilerle çalışan uygulayıcılar etkinlikleri görsel, işitsel (afiş, poster, video, ses) materyallerle desteklemelidirler. Bunun sonrasında bu öğrencilerin sözel olarak etkinliğe katılmaları teşvik edilmelidir.

Uygulayıcının rehberlik programında yer alan performans belirleme formları uygulanırken sınıf rehber öğretmenlerine müşavirlik etmesi gerekmektedir. Bu form ilk hafta ve son hafta olmak üzere ilk test-son test olarak kullanılacaktır.

Uygulayıcının yaz okulunun başlangıcında programı bütünüyle incelemesi, hazırlık gerektiren etkinlikler için kendi planlamasını etkinlikten önce yapması, ailelere gönderilecek bilgilendirme bültenlerini belirtilen zamanda iletmesi programın verimliliği ve bütünselliği açısından önemlidir. Literatüre uygun kaynakların uygulayıcı tarafından incelenmesi ve kaynakların etkinliklerin grubun dinamiklerine göre uyarlanmasında kullanılması etkililiği arttıracaktır.

Etkinlikler yapılırken uygulayıcının en önemli görevlerinden biri, etkinliğe katılan çocukları gözlemlemektir. Yukarıda belirtilen kazanımlarla ilgili sorun yaşayan, yaşantısında travma geçmişi olan, özel eğitime ihtiyacı olduğu düşünülen çocuklara yönelik bireysel çalışmalar, aile görüşmeleri planlanmalı, gerekli yönlendirmeler yapılmalıdır. Bu sebeple uygulayıcının sınıflara o günkü kazanıma uygun gözlem formu ile girmesi uygun olacaktır.

SINIF REHBERLİK PROGRAMI

Etkinliğin Adı : Tanışma

Yaş Grubu : Okul Öncesi

1. Hafta

YETERLİK ALANI-KAZANIM-AÇIKLAMASI

Yeterlik Alanı: Okula ve Çevreye Uyum

Kazanım: Rehber Öğretmeni ve Rehberlik Servisini Tanır.

Kazanımın Açıklaması: Okula aidiyet duygusu geliştirmesi, kendini güvende hissetmesi, gerektiğinde yardım alması için okul çalışanlarını tanıması önemlidir. Burada öğretmeni dışında da okulda çalışanlar olduğunu fark etmesi, bu çalışanların isimleri ile olmasa da müdür, müdür yardımcısı, rehber öğretmen, bakıcı, hizmetli, memur, güvenlik görevlisi, aşçı vb. görev alan personeli tanıması beklenmektedir.

Materyaller: Battaniye (Çarşaf, masa örtüsü vb. kullanılabilir.)

Ortam: Sınıf Ortamı

ETKİNLİK SÜRECİ

Öğretmen, sınıfa girerek kendisini ve rehberlik servisini tanıtır. Eğitim-öğretim faaliyetleri süresince her hafta sınıfta bir etkinlikte yer alacağından bahseder. Hangi durumlarda rehberlik servisinden yardım alabilecekleri konusunda çocukları bilgilendirir. Tanıtımdan sonra çocuklara onları tanımak istediğini ve bunun için bir oyun oynayacaklarını söyler. Önce bütün öğrencilerden isimlerini yüksek sesle söylemelerini ve diğer öğrencilerin de arkadaşlarının ismini tekrar etmelerini ister. Sonra grup ikiye bölünerek iki takım oluşturulur. İki lider (rehber öğretmen ve sınıf öğretmeni olabilir) elinde tuttuğu battaniye çarşaf ve benzeri bir malzemeyle iki takımın arasını paravan şeklinde ayırır. Her gruptan birer kişi battaniyenin iki tarafına yaklaşır. Liderler battaniyeyi aşağıya indirirler ve battaniyenin önündeki kişiler karşısındakinin ismini söylemeye çalışır. Karşısındakinin ismini ilk olarak söyleyen kazanır ve karşısındaki arkadaşını kendi grubuna dahil eder. Amaç bir grubun diğer grubun tamamını kendi tarafına geçirmesidir ancak grup kalabalık ise belli bir zaman sonunda lider tarafından da sonlandırılabilir.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- ⇒ Oyunun gruplar arasında rekabete dönüştüğü görüldüğünde öğrenciler uyarılmalıdır.
- ⇒ Konuşmaktan çekinen ve kendini tanıtmaktan utanan çocuklara zaman tanınmalı ve desteklenmelidir.
- ⇒ Öğrencilerden isimlerini söylediklerinde kendilerine ait bir özelliği de söylemeleri istenebilir.
- ⇒ Öğrencilere varsa rehberlik servisi gezdirilebilir.

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdakilere benzer sorular sorularak etkinliğin değerlendirilmesi yapılır.

- Rehber öğretmen kimdir?
- Hangi durumlarda rehberlik servisine başvurulabilir?

AİLE KATILIMI

- Ailelere rehberlik servisini tanıtan bir broşür gönderilir. Evde çocukların rehberlik servisi için bir resim yapmaları istenebilir.

Öneri

- Bu etkinliğin sonunda **Rehberlik Servisi Tanıtım Bülteni** örneği yer almaktadır. Sizler de farklı kaynaklardan yararlanarak içeriğini uyarlayabilir, zenginleştirebilir ve velilerinizle paylaşabilirsiniz.

REHBERLİK SERVİSİ TANITIM BÜLTENİ

Rehberlik, kişinin kendini tanımasını ve bir bütün olarak gelişimini hedefler. Rehber Öğretmen öğrencileri her yönüyle gözlemler ve bütün gelişim alanlarını dikkate alarak yaklaşır.

Rehberlik saatlerinde yaş düzeylerine uygun olarak aynı amaç doğrultusunda farklı etkinlikler yapılır. Öğrencilere ihtiyaçları doğrultusunda seminerler verilerek veya bireysel ya da grup rehberliği yapılarak öğrencilerin gelişimine katkı sağlanır. Rehber Öğretmenin elinde bütün problemleri çözecek bir sihirli değnek yoktur. Rehber Öğretmen problemi kendisi çözmek yerine işbirliğiyle çözüm sürecine yardımcı olur; gerektiğinde yönlendirme yapar.

Rehberlik Servisinin Amacı

Öğrencinin yaşamında bilginin, başarının yanı sıra düşünce ve davranış hazırlığının da önemli bir etken olduğundan hareketle yola çıkan Rehberlik Servisi, öğrencilerin gelişim süreci içinde karşılaştıkları güçlükleri problem haline dönüşmeden çözmelerine yardımcı olmayı amaçlar. Kendini tanıyan, uyum ve iletişim becerisine sahip, çevresine duyarlı, mutlu, sağlıklı, yaratıcı bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunur.

Rehberlik Servisi İlkeleri

- Gizlilik
- Gönüllülük
- Süreklilik
- Kişi haklarına saygı
- Güven
- Bireyin değerliliği, özerkliği
- İşbirliği

Rehberlik Servisi Ne Değildir?

- Bireyin yapamadıklarını onun adına yapmaz.
- Disiplin, yargılama ya da ceza merkezi değildir.
- Probleminizi kendisi sizin yerinize çözmez.

Rehberlik Servisine Başvuru

- Rehberlik Servisi, eğitim yılı boyunca öğrenciler, veliler ve öğretmenlerin serbestçe başvurabileceği bir birimdir.

Okulumuzda Rehberlik Servisine Başvurabileceğiniz Konulardan Bazıları;

- Biriyle paylaşma ihtiyacı duyduğunuz duygu ve düşünceleriniz varsa,
- Eşinizle/Çocuğunuzla/Arkadaşınızla nasıl konuşacağınızı, kendinizi nasıl ifade edeceğinizi bilemiyorsanız,
- Arkadaşlık kurmakta veya arkadaşlarınızla yaşadığınız sorunları çözmekte zorlanıyorsanız,
- Zamanı yönetmekte, öfkenizi kontrol etmekte, duygularınızı ifade etmekte, karar vermekte vb. durumlarda zorlanıyorsanız,
- Kendinizi geliştirmek, gerçekleştirmek istiyorsanız,

Bu ve bunlara benzer birçok konuda rehberlik servisine başvurabilirsiniz.

SINIF REHBERLİK PROGRAMI

Etkinliğin Adı : Okulum, Ben Ve Duygularım*

Yaş Grubu : Okul Öncesi

2. Hafta

YETERLİK ALANI-KAZANIM-AÇIKLAMASI

Yeterlik Alanı: Okula ve Çevreye Uyum

Kazanım: Okula ilişkin duygularını açıklar.

Kazanımın Açıklaması: Çocuğun okula ilişkin mutlu, mutsuz, heyecanlı gibi (okulda yaşadıkları, hafta sonu okulu özleyip özlemediği, faaliyetlere ilişkin duyguları vb) değişik duygularını açıklaması beklenmektedir.

Materyaller: Çalışma Yaprağı 1, Çalışma Yaprağı 2, Çalışma Yaprağı 3, boyama kalemleri.

Ortam: Sınıf Ortamı

ETKİNLİK SÜRECİ

Çocuklardan "mutlu, üzgün, heyecanlı, korkmuş" yüz ifadeleri oluşturmaları istenir. Bu pozların fotoğrafları çekilir ve fotoğraflar incelenir. Etkinliğin amacının çocukların okula ilişkin duygularını ifade etmesi olduğu açıklanır. Çocuklara beyaz bir papatyaları olduğu ve bu papatyanın okulla ilgili bazı duyguları (Burada duyguların isimlerinin çocuklara öğretmenleri tarafından hatırlatılması gerekir.) olduğu söylenir. Çalışma Yaprağı 1'de yer alan papatya resimleri gösterilir ve neden bu duyguya sahip olabileceği sorulur. Aşağıdaki durumlar çocuklara anlatılarak uygun duyguyu bulmaları için rehberlik edilir.

- Çok sevdiğin oyuncuğun kayboldu. Ne hissedersin? Hangi papatya senin duyguna uygun?
- Bahçede arkadaşlarınla en sevdiğin oyunu oynuyorsun. Ne hissedersin? Hangi papatya senin duyguna uygun?
- Okuldaki ilk gününde ne hissetmiştin? Hangi papatya senin duyguna uygun?
- Arkadaşın senden izin almadan boya kalemlerini aldı. Ne hissedersin? Hangi papatya senin duyguna uygun?
- Okul bahçesinde daha önce hiç görmediğin bir hayvan gördün. Ne hissedersin? Hangi papatya senin duyguna uygun?
- Sabah öğretmenin okul kapısında seni güler yüzlü bir şekilde karşıladı. Ne hissedersin? Hangi papatya senin duyguna uygun?

Çalışma Yaprağı 2 öğrencilere dağıtılarak okula ilişkin duygularını anlatan yüz ifadesini papatya resmine çizmeleri istenir. Çocuklardan "Ben ve Okulum" isimli resim yapmaları istenir.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- ⇒ Çocuklar, poz verme konusunda teşvik edilmeli ancak zorlanmamalıdır.
- ⇒ Öğrencilerin paylaşımlarında veya yaptıkları resimlerde okula yönelik olumsuz duygu gözlemlendiğinde bireysel/aile görüşmesi planlanmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdakilere benzer sorular sorularak etkinliğin değerlendirilmesi yapılır.

- Biz bu etkinlikte neler yaptık?
- Okulda olduğunuz zamanlarda en fazla hangi duyguyu hissediyorsunuz?
- Okulda neler yapıyorsunuz?
- Okulda ne yapmak hoşunuza gidiyor?

AİLE KATILIMI

- Çocuklara Çalışma Yaprağı 3 dağıtılır. Çocuklara bu etkinliği aileleri ile birlikte yapmaları gerektiği açıklanır. Çalışma yaprağında yer alan ifade aile üyeleri tarafından okunur ve o durumda okula yönelik hangi duyguyu hissettiklerini düşünmeleri istenir. O duruma yönelik duygusunu karşılarında yer alan kutucuklara boyama kalemleri ile boyaması istenir. Ailelere veli bilgilendirme bülteni gönderilir.

EKLER

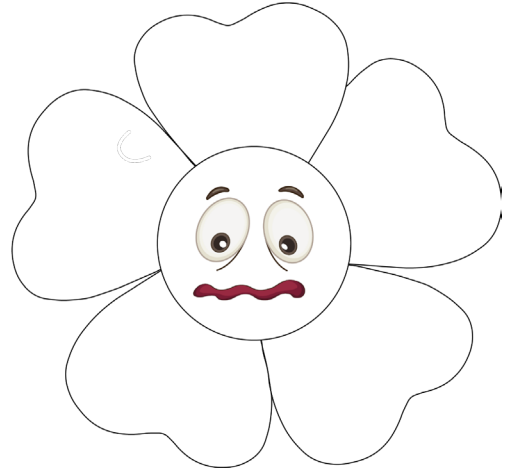
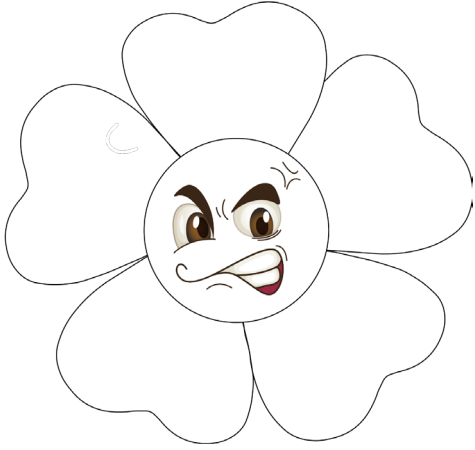
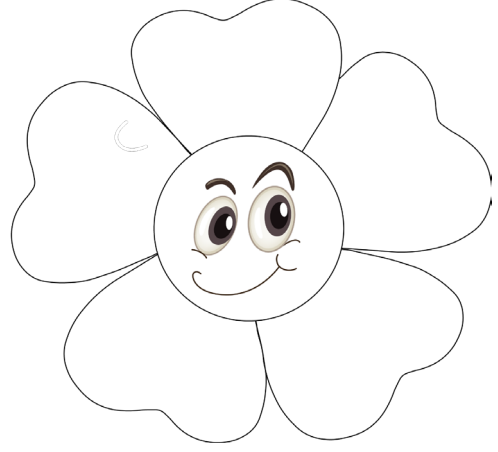
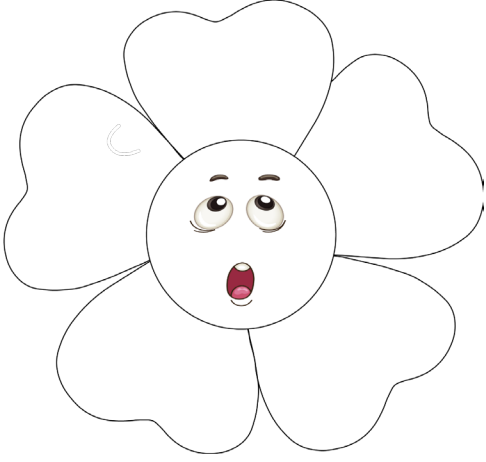
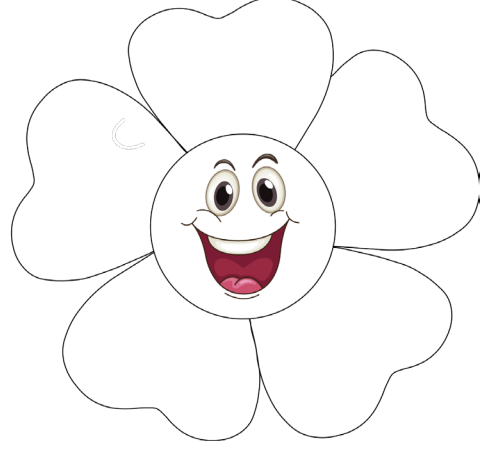
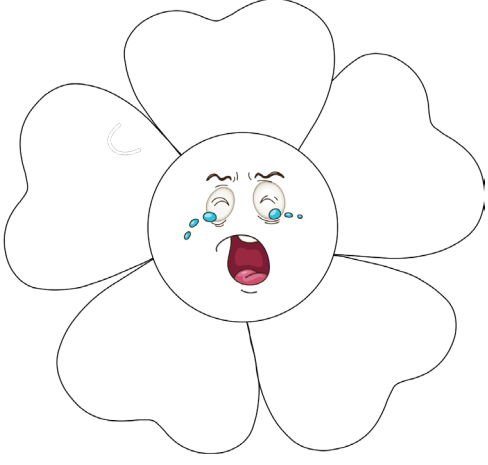
- 📄 Çalışma Yaprağı 1
- 📄 Çalışma Yaprağı 2
- 📄 Çalışma Yaprağı 3

Öneri

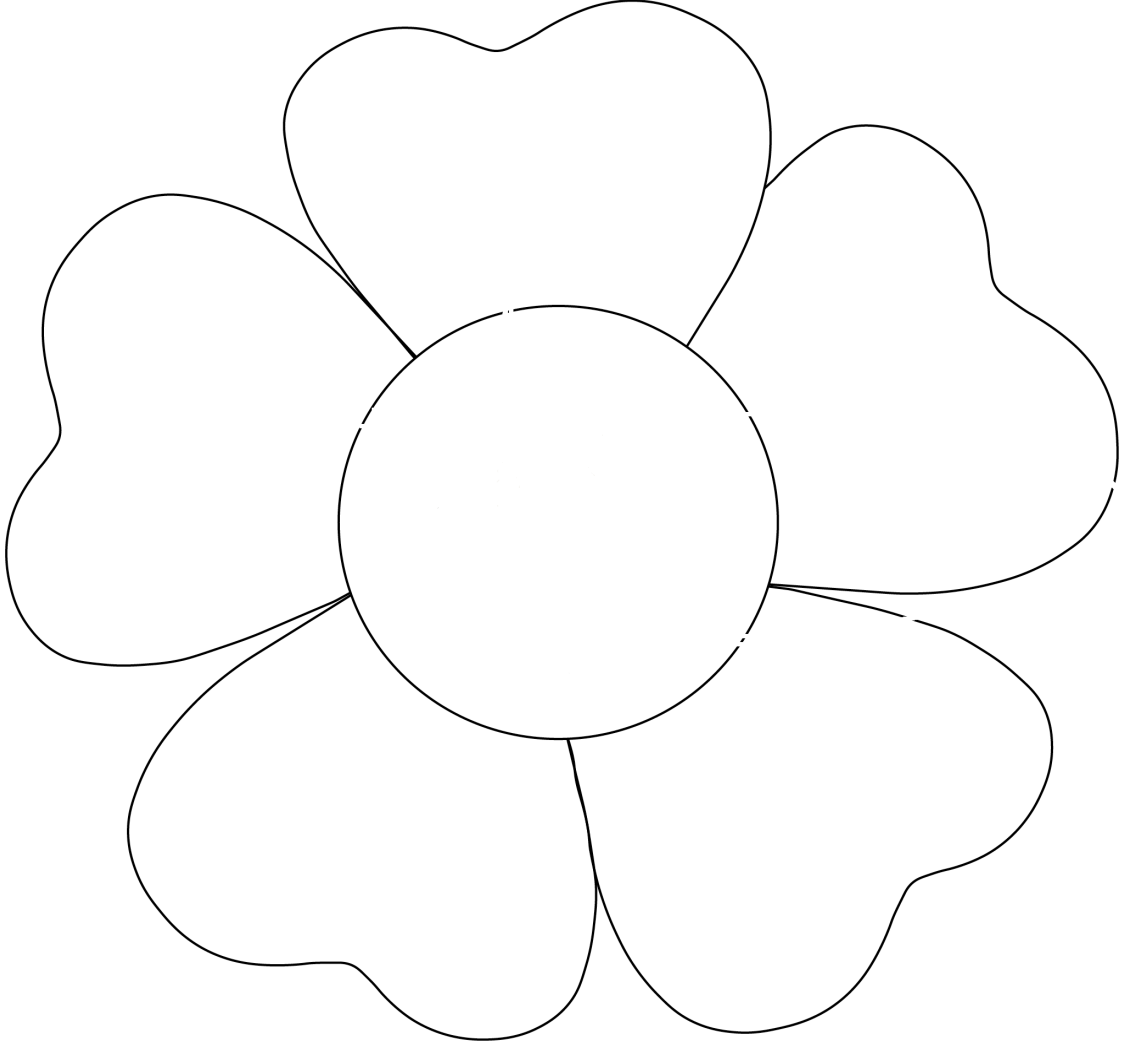
- Bu etkinliğin sonunda **Veli Bilgilendirme Bülteni** örneği yer almaktadır. Sizler de farklı kaynaklardan yararlanarak içeriğini uyarlayabilir, zenginleştirebilir ve velilerinizle paylaşabilirsiniz.

* Okul Öncesinde Grup Rehberliği Etkinlikleri - Editör: Doç. Dr. Şerife IŞIK –Pegem Akademi







ÇALIŞMA YAPRAĞI 1



ÇALIŞMA YAPRAĞI 2



ÇALIŞMA YAPRAĞI 3
OKULDAKİ DUYGULARIM

1. Okulda arkadaşlarımla oynarken		hissederim.
2. Sınıfta boyama yaparken		hissederim.
3. Öğretmenimle etkinlik yaparken		hissederim.
4. Okul kapısından içeri girerken		hissederim.
5. Beslenme saati geldiğinde		hissederim.
6. Öğretmenim bana yıldız verdiğinde		hissederim.



OKULA MERHABA

Doğduğu andan itibaren gözlerinizin önünde inanılmaz bir değişim gösteren, birçok şeyi öğrenen, sürekli gelişen ve büyüyen çocuğunuz yepyeni bir deneyime daha başlıyor. Çocuğunuzun eğitim hayatına yani okul öncesi eğitime başlaması hem kendisi hem sizin için mutluluk, heyecan, korku, kaygı vb. birçok duyguyu içinde barındıran bir süreçtir. Bugüne kadar sürekli birlikte vakit geçirdiğiniz, ihtiyaç duyduğu her anda yanında olduğunuz çocuğunuzun sizden ayrılması ve farklı bir ortama girmesi anne-baba olarak karmaşık duygular yaşamanıza sebep olabilir. Bu süreçte önemli olan sizlerin yaşadığı bu duyguların ve çocuğunuzun gösterdiği tepkilerin belirli bir noktaya kadar normal olduğunu bilmeniz ve davranışlarınızı kontrol etmenizdir.

Nasıl ki her çocuk birbirinden farklı ve özelse her çocuğun okula alışma süreci, alışma biçimi de birbirinden farklı olacaktır. Bazı çocuklar bu süreci rahat atlatabilirken bazı çocuklar okula gitmek istememe, ağlama, küsme vb. davranışlar gösterebilmektedir. Örneğin; okula gitmek için heyecanlanan istekli çocuğunuzun okul kapısında bacağınıza sarılmış halde bulabilirsiniz ve bilin ki bunu yaşayan sadece siz değilsiniz.

Bu aşamada dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır. Okula gitmek istememe, ağlama gibi davranışlar gösteren çocukların hissettikleri duyguların temelinde yatan neden genellikle okuldan korkma değil, anne-babadan ayrılma kaygısıyla baş edememeleridir. Yaşadıkları kaygı ve belirsizlik hissi onları rahatsız etmekte ve onlar da sarılma, ağlama, bağırma vb. tepkiler vermektedirler. Bu tepkiler okulun ilk günleri yaşanabileceği gibi bazen aradan bir hafta ya da bir ay geçtikten sonra da ortaya çıkabilmektedir. Bu durumda sakin/kontrollü olmalı ve çocuğumuzun davranışlarındaki bu değişikliğin temel sebebini bulmaya, onu anlamaya çalışmalısınız.

Çocuğunuzun okula hazırlamak ve bu süreci daha rahat geçirmek için çözüm yolları şu şekilde sıralanabilir:

Okul, sınıf, öğretmen gibi ilk defa karşılaştığı kavramları anlayabileceği şekilde ona ifade ederek düşüncelerindeki belirsizliği gidermelerine yardımcı olmalısınız. Okulu birçok bilgi ve beceri öğrenecekleri yer, sınıfı etkinliklerini daha rahat yapmaları için kendilerine ayrılan bölüm, öğretmeni kendilerine birçok yeni bilgi ve beceriyi öğretecek, ihtiyaç duydukları her an yanlarında olacak uzman kişi şeklinde anlatabilirsiniz.

Bir diğer dikkat edilecek nokta kendi duygularınızın çocuğunuza yansımalarıdır. Çünkü sizler için de ilk defa yaşadığınız bu durum belirsizlikler barındırdığından hissettiğiniz endişe, kaygı vb. durumları çocuğumuza yansıtma ihtimaliniz vardır. Eğer çocuğunuz yüz ifademiz veya hareketlerimizden böyle bir mesaj algırsa o da kaygılanmaya başlayacaktır. Bunun yerine çocuğumuza güven verici, iyi hissettirecek şekilde davranmalı ve okulla ilgili olumlu ifadeler içeren konuşmalar yapmalısınız.

Anne-baba olarak kendi okul yaşantınızda yaşadığınız olumsuzluklar, tatsız anılarınız olabilir. Okuldan bahsederken bunları anlatmak yerine daha çok mutlu olduğunuz, heyecanlandığınız, gülümsediğiniz anılarınızdan bahsetmelisiniz.

Ayrıca çocuklar sıkça okulda kalmak/unutulmaktan korkabilir. Bu durumu onunla açıkça konuşmalı ve onu rahatlatarak şekilde konuşmalısınız. Çocuğa okula gideceği ve geleceği saatler, kiminle gideceği ve kiminle döneceği anlatmalı ve buna uygun hareket edilmelidir. Bu konuda zaruri bir değişiklik olursa çocuğu ve okulu önceden bilgilendirmeli ve korku/kaygı yaşanmasının önüne geçmelisiniz.



Çocuğunuzu okul ortamında yalnız bırakmamak için özellikle ilk günler sürekli yanında olmaya çalışınız, sınıfta yanında kalmayı istemeyen çocuğunuzda olumsuz algıya sebep olabilir. Çocuğunuzda, okulda yalnız kalırsa başına kötü bir şey gelecek düşüncesi oluşabilir. Bu konuda okulun kurallarına ve sınıf öğretmeninizin yönergelerine uygun davranmalısınız.

Eğer çocuğunuz okula gelme konusunda özellikle anneye tepki gösteriyorsa (anneden ayrılmak istememe) belirli bir süre anne yerine farklı kişilerin (baba, dede) çocuğu okula bırakmalarını denemelisiniz.

Çocuğunuzu okuldan aldıktan sonra okulda olanları onu sorgular ve zorlar şekilde merak edersesine öğrenmeye çalışmaktan kaçınmalısınız. Bunun yerine bir süre dinlenmesini ve rahatlmasını bekledikten sonra okulda yaşadıklarını sohbet eder gibi konuşarak öğrenmelisiniz.

Tüm bunlara dikkat etmemize, gerekli her şeyi yapmamıza rağmen yolunda gitmeyen bir şeyler oluyor ve çocuğunuzda giderek artan olumsuzluklar (geçmeyen ağrı, kusma, alt ıslatma, kabus görme vb.) gözlemliyorsanız mutlaka rehberlik servisinden ya da alan uzmanından destek almalısınız.

Sonuç olarak okula uyum süreci bazen çok keyifli, bazen çok zorlayıcı, bazen çok bunaltıcı olabilir. Bunun anlık bir durum değil bir süreç olduğunu kendimize hatırlatmalı; sabırlı, tutarlı ve sevgi dolu yaklaşımınızla atlatabileceğinizi unutmamalısınız.



SINIF REHBERLİK PROGRAMI

Etkinliğin Adı : Tren Gelir Hoş Gelir*

Yaş Grubu : Okul Öncesi

3. Hafta

YETERLİK ALANI-KAZANIM-AÇIKLAMASI

Yeterlik Alanı: Aile ve Toplum

Kazanım: Hak ve sorumlulukların farkında olur.

Kazanımın Açıklaması: Bireylerin hak ve sorumlulukları vardır. Hakların kullanılabilmesi için de sorumlulukların yerine getirilmesi gerekmektedir. Yani çocuğun temiz bir sınıfta eğitim öğretim görme hakkı vardır ama bu hakkını kullanırken sınıfı da temiz tutma sorumluluğu vardır. Şiddete maruz kalmama, korunma hakkı vardır, başkalarına şiddet uygulamama, zarar vermeme sorumluluğu vardır. Bu bağlamda hak ve sorumlulukların verilmesi bireylerin özellikle ilerleyen yaşlarında haklarına vurgu yaparken, sorumlulukları yerine getirmeyi de gözetmelerine temel oluşturacaktır. Çocukların hak ve sorumluluklarının farkına varmaları beklenmektedir. Bu farkındalık çocuğun gelişimi açısından da toplumsal düzen ve diğer insanların yaşam kalitesini korumak ve yükseltmek açısından da önemli bir yaklaşım olacaktır. Çocukların hak ve sorumluluklarının farkına varmaları beklenmektedir. Öğretmenlerin ve velilerin bu konuda olumlu yaklaşım sergilemeleri ve model olmaları hak ve sorumlulukların yerine getirilmesinde önemli bir etkidir.

Materyaller: Form1 (Hayat Treni 1), Form2 (Hayat Treni 2), Form3 (Haklar ve Haklarla İlgili Sorumluluklara Örnekler), Çocukların vesikalık resmi

Ortam: Sınıf Ortamı

ETKİNLİK SÜRECİ

Genel Hatırlatma: Çocukların her birine bir gün öncesinden "Hayat Treni" resimleri çoğaltılarak verilir. Hayat treninde, lokomotifte yer alan pencereye çocuğun fotoğrafının yapıştırılması istenir. Anne-babanın, akşam çocuk hakları ve sorumluluklarının neler olduğu ile ilgili sohbet etmeleri istenir. Öğretmen de "Hayat Treni"nin A3 boyutunda çıktısını alır. Lokomotifin penceresinden çıkaracağı okların her birinin ucuna sınıfta ki çocukların fotoğraflarını yapıştırır.

Çocukların daire ya da U düzeninde oturmaları sağlanır. Öğretmen, lokomotifin penceresinden oklar çıkararak her bir çocuğun fotoğrafını yapıştırdığı "Hayat Treni"ni çocukların göz hizalarında olacak şekilde yerleştirir. Çocuklara akşam anne-babaları ile hakları ve sorumlulukları konusunda sohbet etmiş olmaları gerektiğini hatırlatır.

Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Lokomotifin ardındaki vagonlarda hem sizi hem de başka çocukları ilgilendiren haklar var. Bu haklar neler? (Sağlıklı Yaşam Hakkı, Güvenli Yaşam Hakkı, Korunma Hakkı, Eğitim Hakkı, vb.)
- "Sağlıklı Yaşam Hakkı" ne demek olabilir?
- "Güvenli Yaşam Hakkı" ne demek olabilir?
- "Eğitim Hakkı" ne demek olabilir? Öğretmen her bir hak ile ilgili tekrar bir özetleme yapar.
- Aşağıdakilere benzer sorular ile grup etkileşimi devam eder.
- "Sağlıklı Yaşam Hakkınızı" kullanırken hangi sorumluluklarınızı yerine getirmeniz gerekir?
- "Güvenli Yaşam Hakkınızı" kullanırken hangi sorumluluklarınızı yerine getirmeniz gerekir?
- "Eğitim Hakkınızı" kullanırken hangi sorumluluklarınızı yerine getirmeniz gerekmektedir?

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- ⇒ Çocuklar, haklar ve sorumlulukları ile ilgili konuşmaları sırasında yaşadıkları olumsuzluklar varsa bunları dile getirebilirler, bunlar dikkate alınmalı ve çocuğu destekleyici çalışmalar planlanmalıdır.
- ⇒ Haklar ve sorumlulukları ifade etmekte zorlanan çocuklara asgari düzeyde ipuçları verilmelidir.
- ⇒ Çocukların arasında bu haklardan mahrum olanlar çıkabilir, diğer çocukların bu hakları kullandıklarını fark eden çocuklar kendilerini kötü hissedebilirler. Anne-baba ile ya da ilgili kişilerle iletişime geçilerek çocuğun gelişimine katkı sunulmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdakilere benzer sorular sorularak etkinliğin değerlendirilmesi yapılır.

- Biz bu etkinlikte neler yaptık?
- Hangi haklarınızın olduğunu öğrendiniz?
- Hangi sorumluluklarınızın olduğunu öğrendiniz?

AİLE KATILIMI

- "Hayat Treni" ve Çocuk Hakları Bilgilendirme Bülteni etkinliğin yapılacağı günden bir gün önce ailelere verilmelidir. Ailelerden, akşam çocukları ile çocukların hakları ve sorumluluklar konusunda sohbet etmeleri istenmelidir.

Önemli Not: Veliler için hazırlanan bülten ve Form3 (Haklar ve Haklarla İlgili Sorumluluklara Örnekler) bir gün öncesinden ailelere gönderilmeli bu etkinlik aileler tarafından bir gün öncesinden yapılmalıdır.

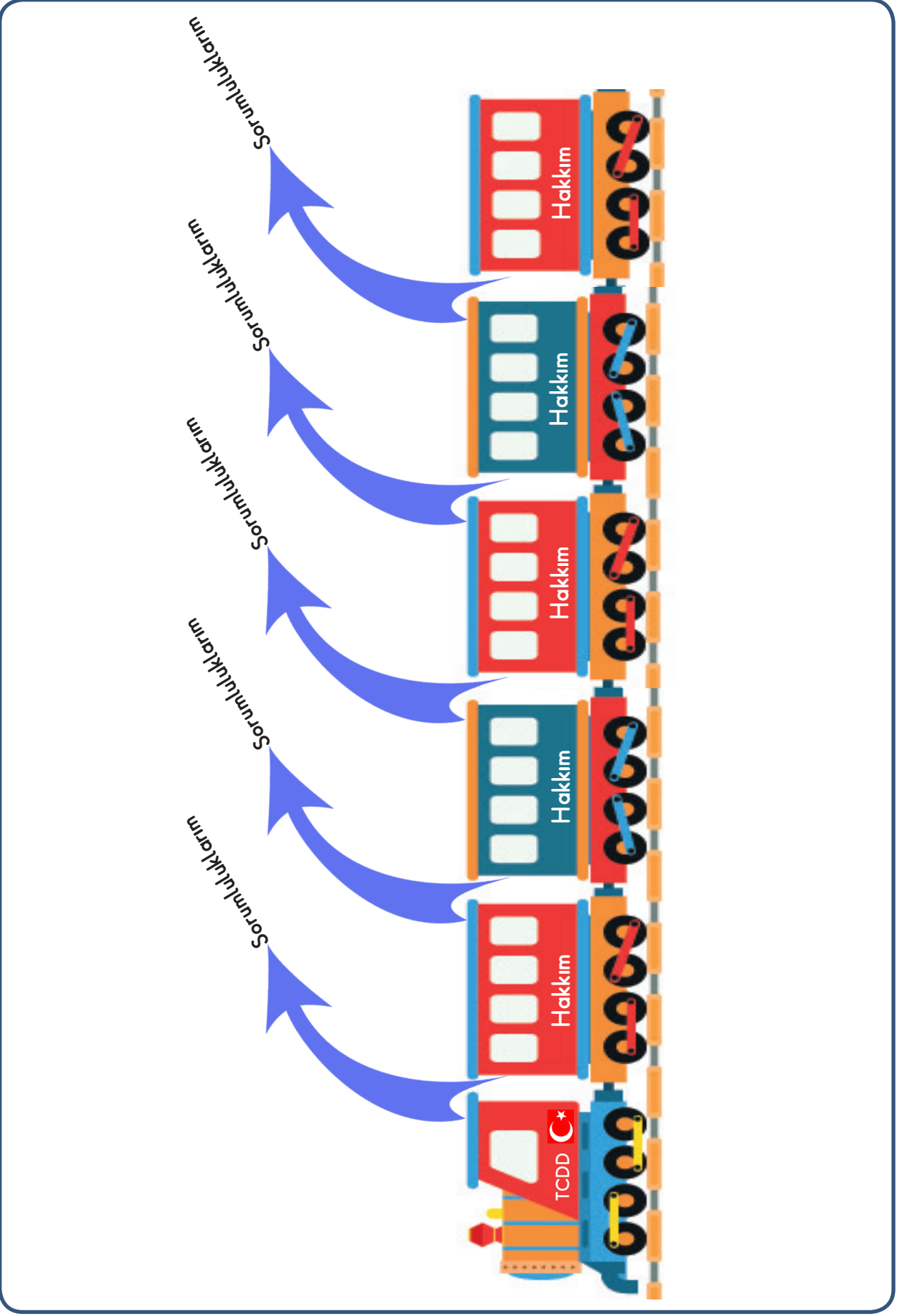
EKLER

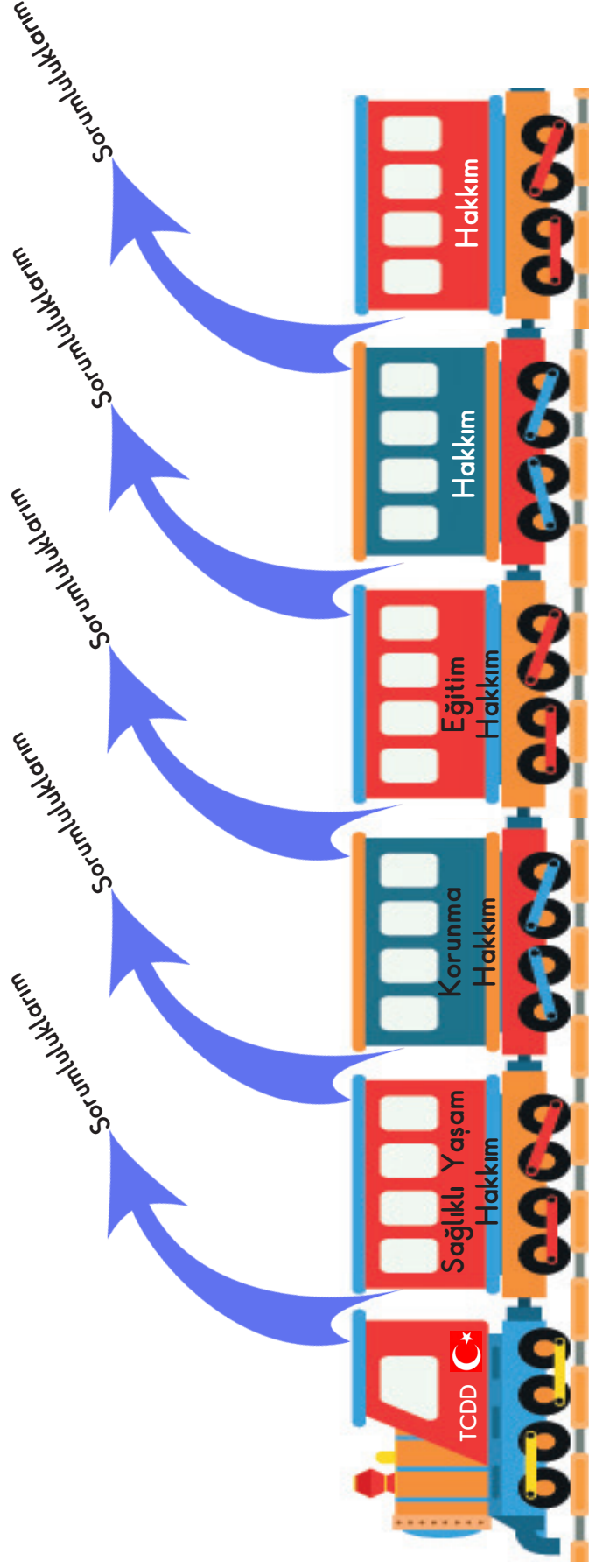
- 📄 Form 1 (Hayat Treni 1)
- 📄 Form 2 (Hayat Treni 2)
- 📄 Form 3 (Haklar ve Haklarla İlgili Sorumluluklara Örnekler)

Öneri

- Bu etkinliğin sonunda **Veli Bilgilendirme Bülteni** örneği yer almaktadır. Sizler de farklı kaynaklardan yararlanarak içeriğini uyarlayabilir, zenginleştirebilir ve velilerinizle paylaşabilirsiniz.

* Okul Öncesi Eğitim Rehberlik Programı - T.C. Millî Eğitim Bakanlığı





	HAKLAR	SORUMLULUKLAR
SAĞLIKLI YAŞAM HAKKI	SAĞLIKLI VE DENGELİ BESLENMEK	Sağlıklı besinleri tüketmek, dengeli beslenmek vb.
	SPOR YAPMAK	Yüzmek, Jimnastik yapmak vb.
	GELİŞİMİNİ DESTEKLEMEK	Uyumak, dinlenmek, müzik aleti çalmak, oyun oynamak, gerektiğinde doktora gitmek vb.
	TEMİZLİK KURALLARINA UYMAK	Dişlerini fırçalamak, ellerini yıkamak, banyo yapmak, odasını düzenlemek, temiz tutmak, sınıfını-okulunu temiz tutmak, vb.
	BAŞKALARININ SAĞLIKLI YAŞAMINA ZARAR VERMEMEK	Başkalarının sağlıklı ve dengeli beslenmesine zarar vermemek; uyurken, dinlenirken, vb. durumlarda onları rahatsız etmemek, vb.
GÜVENLİ YAŞAM HAKKI	BEDENİNİ KORUMAK	Zararlı dokunmalardan, şiddetten, bedenine gelebilecek her türlü zarardan vb. korunmak.
	KENDİSİNE AİT OLAN HER ŞEYİ KORUMAK	Kendi sağlığını, eşyalarını vb. korumak.
	BAŞKALARINA AİT OLAN HİÇBİR ŞEYE ZARAR VERMEMEK	Başkalarının canına ve eşyalarına zarar vermemek, vb.
	ZARARLI ŞEYLERDEN UZAK DURMAK	Sigara içilen yerlerde bulunmamak.
	BAŞKALARINA ZARAR VERMEMEK	Başkalarına şiddet uygulamamak, başkalarını üzmemek.
EĞİTİM HAKKI	OKULA GİTMEK	Okula gitmek, kurslara gitmek vb.
	OKUMA YAZMAYI ÖĞRENMEK	Okuma-yazmayı öğrenmek, rakamları-sayıları öğrenmek vb.
	KENDİNİ GELİŞTİRECEK YENİ ŞEYLER ÖĞRENMEK	Farklı bilgiler öğrenmek, beceriler geliştirmek vb.



VELİ BİLGİLENDİRME BÜLTENİ

ÇOCUK HAKLARI



Her çocuk temel yaşama hakkına sahiptir. Devlet, yaşama hakkını güvence altına almak ve geliştirmekle yükümlüdür.



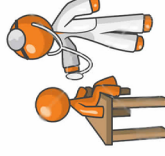
Her çocuk; doğuştan itibaren bir isim alma, vatandaşlık edinme, anne-babasını tanıyıp bilme ve onlar tarafından bakılma hakkına sahiptir.



Çocuğun yetiştirilmesinden sorumlu olanlar, haklarını çocuklara zarar verecek şekilde kullanamazlar.



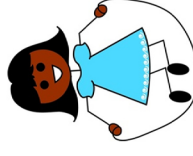
Her çocuk eğitim hakkına sahiptir. Devletin görevi, ilköğretimin zorunlu ve parasız olmasını sağlamak, her çocuğu yararlanabileceği çeşitli orta ve yüksek eğitim imkanlarına kavuşturmaktır. Okul disiplini, çocuğun haklarına ve saygınlığına uyumlu olmalıdır.



Her çocuk; sağlık, bakım ve eğitim imkanlarından yararlanma hakkına sahiptir.



Her çocuk; isteklerini ve düşüncelerini seçtiği bir yolla özgürce açıklama hakkına sahiptir.



Her çocuk; dinlenme, boş zaman değerlendirme, oyun oynama, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılma hakkına sahiptir.



Her çocuk; cinsler, dinler, ırklar ve etnik kökenler arası eşitlik, barış ve hoşgörü anlayışı ile insan haklarına ve temel özgürlüklere, farklı kültür ve değerlere saygılı bir eğitim görme hakkına sahiptir.

Biz Çocuklar!

18 yaşına kadar vazgeçilmez haklara sahibiz!

SINIF REHBERLİK PROGRAMI

Etkinliğin Adı : Benim Özelim Özel Alanım*

Yaş Grubu : Okul Öncesi

4. Hafta

YETERLİK ALANI-KAZANIM-AÇIKLAMASI

Yeterlik Alanı: Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım: "Her bireyin özel alanı olduğunu söyler." "Bireylerin özel alanlarına saygı duyulması gerektiğini fark eder."

Kazanımın Açıklaması: Çocukların kişisel sınırlarını bilmelerinin ve korumalarının sağlıklı ve güvenli yaşamak için önemli olduğunu fark etmeleri beklenmektedir.

Materyaller: Çalışma Yaprağı 1, Çalışma Yaprağı 2, tebeşir

Ortam: Sınıf ortamı, bahçe

ETKİNLİK SÜRECİ

"Genel" ve "Özel" kavramlarının ne olduğu örnekler verilerek açıklanır. Genel alan, genel eşya, özel alan ve özel eşyaya örnekler verilir.

Genel Alan: Mutfak, balkon, okul bahçesi, sınıf vb.

Genel Eşya: Televizyon, mutfaktaki yiyecekler, sınıfa ait oyuncaklar vb.

Özel Alan: Kendi bedeni, anne ve babanın yatak odası, kendi yatak odası, müdürün odası vb.

Özel Eşya: Kendine ait eşyalar, arkadaşlarına ait eşyalar, öğretmene ait eşyalar, anne babaya ait eşyalar vb.

Aşağıdaki sorular sorularak grup tartışması başlatılır.

- Evinizin genel alanları nerelerdir?
- Evinizin özel alanları nerelerdir?
- Evinizde kullanılan genel eşyalar nerelerdir?
- Evinizdeki özel eşyalar nelerdir?
- Sizin özel eşyanız alındığında ne hissedersiniz?
- Özel alanlara girilirken nelere dikkat etmek gerekir?

Çocuklara Çalışma Yaprağı 1 dağıtılır. Her halkanın özel alanı temsil ettiği ifade edilerek kendileri için özel olan şeylerin resimlerini çizmeleri istenir. Çocukların resimleri sınıf panosuna asılır.

Öğrenciler bahçeye çıkarılır ve 2 gruba ayrılır. Bir grup öğrenci kendi etrafına tebeşirle bir çember çizer. (Çemberin büyüklüğü ya da küçüklüğü öğrencinin isteğine bağlı olmalıdır.) Öğrencilere bu çemberin kişisel sınırları olduğu ve kişisel sınırların ne olduğu kısaca anlatılır. Kişisel sınırlar ile ilgili bilgi verilirken, öğrencilerin gelişim özellikleri, daha önce olumsuz bir yaşantıdan geçmiş olma ihtimalleri vb. göz önünde bulundurulmalıdır.

Diğer gruba bu çemberin içine girmeye çalışmaları istenir. Çemberin içindeki öğrencilere de çemberin içine kimseyi almamaları istenir. 5 dakika sonra, gruplar yer değiştirir ve diğer gruptaki öğrenciler çemberlerini çizer ve aynı uygulama devam eder. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Çemberin içine girmeye çalışırken ne hissettiniz?
- Çemberinizi korurken ne hissettiniz?
- Günlük hayatta kişisel sınırlarınıza girmek isteyenler oldu mu? Neler yaptınız?
- Kişisel sınırları korumak neden önemlidir?

Kişisel sınırlarını korumanın önemini vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- ⇒ Kişisel sınırlar ile ilgili bilgi verilirken öğrencilerin gelişim özellikleri, olumsuz bir yaşantıdan geçmiş olabileme ihtimalleri vb. göz önünde bulundurulmalıdır.
- ⇒ Öğrencilerin dil gelişimine bağlı olarak genel-özel kavramları tam olarak anlaşılabilir. Bu durumda küçük bir drama etkinliği yaptırılıp bu kavramlar kazandırıldıktan sonra etkinliğe geçilmesi uygun olacaktır.

DEĞERLENDİRME

- Genel eşya nedir? Genel eşyalara örnekler verebilir misiniz?
- Genel alan nedir? Genel alanlara örnekler verebilir misiniz?
- Özel eşya nedir? Özel eşyalara örnekler verebilir misiniz?
- Özel alan nedir? Özel alanlara örnekler verebilir misiniz?
- Özel alanımızı ve özel eşyalarımızı nasıl korumalıyız? vb. sorularla etkinlik değerlendirilir.

AİLE KATILIMI

- Ailelere Çalışma Yaprağı 2 ve Özel Alan Veli Bilgilendirme Bülteni gönderilerek çocuklarla birlikte etkinliği yapmaları istenir.

EKLER

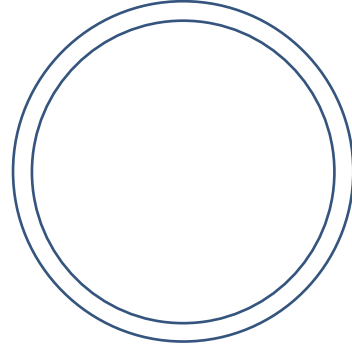
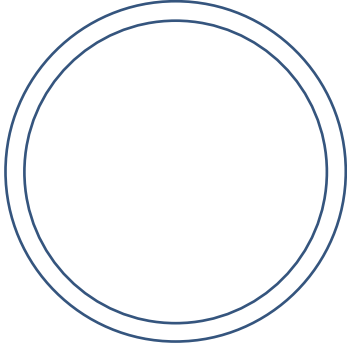
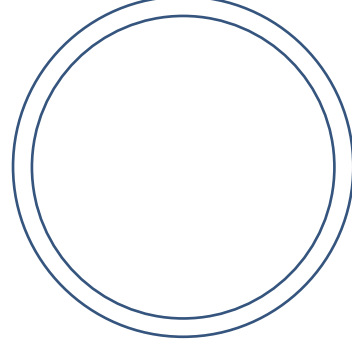
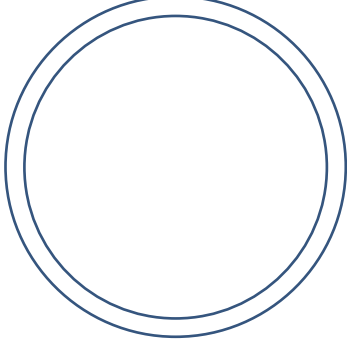
- 📎 Çalışma Yaprağı 1
- 📎 Çalışma Yaprağı 2

Öneri

- Bu etkinliğin sonunda **Veli Bilgilendirme Bülteni** örneği yer almaktadır. Sizler de farklı kaynaklardan yararlanarak içeriğini uyarlayabilir, zenginleştirebilir ve velilerinizle paylaşabilirsiniz.





















* İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı - T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Okul Öncesinde Grup Rehberliği Etkinlikleri - Editör: Doç. Dr. Şerife IŞIK, Pegem Akademi.

ÇALIŞMA YAPRAĞI 1



ÇALIŞMA YAPRAĞI 2

Aşağıdaki cümleleri çocuklarınıza okuyunuz. Uygun olan davranışlar için gülen yüzü, uygun olmayan davranışlar için ise üzgün yüzü boyaması gerektiğini söyleyiniz.

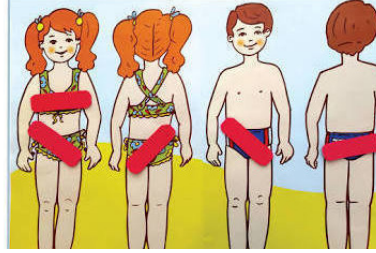
1. Ali annesinin yatak odasına girerken kapıyı her zaman çalar.		
2. Ahmet müdürün odasına girerken kapıyı çalar.		
3. Abdullah babasının telefonunu izinsiz kullanır.		
4. Fatma arkadaşının boyama kalemını kullanmak için izin ister.		
5. Zeynep annesinin parfümünü izinsiz kullanır.		
6. Muhammet ablasının diş fırçasını kullanır.		
7. Ayşe arkadaşının oyuncaklarını izin almadan evine götürür.		
8. Merve sınıf dolabındaki kitabı öğretmenine sorarak alır.		
9. Emine abisinden izin almadan odasındaki gitarla oynar.		
10. Hasan dedesinden saatle oynamak için izin alır.		

ÖZEL ALAN

Bu eğitim, çocukların kendisinin ve diğer insanların özelinin/özel alanının farkına varması, sosyal hayatın içinde kendi özel alanını koruması, diğer insanların özeline saygı duyması, kendisi ile çevresi arasında sağlıklı sınırlar koyması gibi bilgileri içerir.

Özel Alanı Tanımlama

Vücudun kişiye özel olan bölgeleri, bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren yavaş yavaş anlatılabilir. Bu alanın başkalarından gizlenmesi ve anne-baba ve doktorlar dışında bu bölgeye kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa öğretilmelidir. Cinsel organlar çocuk sorduğunda anne-baba üzerinden değil, çocuğun kendi cinsel organları ya da kitaplar üzerinden öğretilmelidir.



Çocuğun Başkalarının Önünde Kıyafetinin Değiştirilmemesi

"Daha küçük" diye düşünerek çocuğu iç çamaşırına varıncaya kadar başkalarının önünde soyup giydirmek doğru değildir. Tabii ki anne-babanın da çocuğun görmeyeceği bir alanda giyinip-soyunması da çocuğun bütüncül bir mahremiyet duygusu geliştirmesi açısından önemlidir.

Tuvalette

4 yaşına gelen bir çocuk tuvaletin özel bir mekan olduğunu öğrenmeli, tuvalet ihtiyacının başkaları tarafından görülmesinin uygun olmayacağını bilmelidir. Çocuk genital bölgenin görülmesinden rahatsızlık duymaya kendisini tuvalette iken gören birine karşı tepki vermeye alışmalıdır.

Çocukların Cinsel Organını Sevgi Objesi Yapmama

Küçük çocukları cinsel organlarına dokunarak, onları konu yaparak sevmek doğru değildir. Çünkü bu durum, onların özel alanlarının ihlalidir. Çocuk bu şekilde başkalarının özel alanları kullanılarak şaka yapmanın normal olduğunu düşünür. Ayrıca çocukları cinsel organlarını konu ederek sevmek, onları kendilerini kötü niyetli yabancılardan korumak konusunda etkisiz kılabilir. Çocuk, bir başkası özel alanına dokunmak istediğinde bunun iyi mi kötü mü olduğunu ayırtmayabilir. Çocuğun cinsel organlarını şaka konusu yapmak, göstermesini istemek, onlara dokunmaya çalışmak çocuğun cinsel kimlik gelişimi açısından oldukça sakıncalıdır.

Çocuğun Anne Babayla Yatağının Ayrılması

2 yaşla birlikte çocuk yavaş yavaş bağımsızlığını kazanır ve kendi başına yemek yemeye, yolda kendi başına yürümek istemeye başlar.

Bu dönem gelişim olarak da çocuğun odasının ayrılabilceği bir zamandır. Ancak ekstra bazı durumlar olabilir. Genel olarak 4 yaşına kadar bu sorun çözülmelidir. Çocuğun anne babasının özel ilişkisine şahit olması sakıncalıdır.

Odanıza İzin Alarak Girmesi Gerektiğini Öğretme

Çocuklara dört-beş yaştan itibaren, anne ve babasının odasına kapı kapalı ise odaya kapıyı çalarak ve izin alarak girmesi gerektiği öğretilmelidir. Çocuğun odasına girerken kapısının çalınması çocuğa iyi bir model oluşturacaktır.

İzin Verirsem Dokunabilirsin

Bu bilincin oluşturulması için anne baba çocuğunun vücudunu hoyratça kullanmaktan kaçınmalıdır. Ebeveyn çocuğunu öperken "Seni öpebilir miyim?" diye müsaade istemelidir. Çocuğun güçsüz bedeninin izinsiz olarak kullanılmasının bedenini tehlikelere karşı koruma refleksini kıracağı unutulmamalıdır.

Kim Kimdir Bilinci

Çocuk babasının kardeşi olan amca ile mahalledeki amcayı ayırt edebilmelidir. Kimin güven kategorisinde yer aldığı kimin sınırlı güven kategorisinde bulunduğu öğretilmelidir. Yetişkin herkese karşı güven duygusunun sınırsız olmadığını bilmelidir. İssiz bir yerde oynama teklifine, hediye vermeye "hayır" cevabını verebilmelidir. Çocuklara hayır demeyi öğretmeliyiz.

Anne Baba İyi Gözlemci Olmalı

Çocuğun duygu ve davranış değişikliklerinin dikkatle izlenmesi, korkuların ve tercihlerin dikkate alınması gerekir. Bir olumsuzluk olduğunda, çocuk suçlanmamalı gerekli koruma ve tedavi sağlanmalıdır. Çocuktaki belirtiler dikkate alınmalı cinsel istismardan şüphelenilirse hemen bir uzmana başvurulmalıdır.



SINIF REHBERLİK PROGRAMI

Etkinliğin Adı : Evet Hayır Yarışması*

Yaş Grubu : Okul Öncesi

5. Hafta

YETERLİK ALANI-KAZANIM-AÇIKLAMASI

Yeterlik Alanı: Kişisel Sosyal Rehberlik

Kazanım: Gerekliğinde "hayır" der.

Kazanımın Açıklaması: Kişiler arası ilişkilerde, bireylerin gerektiğinde hayır diyebilmesi onu koruyan davranışlardan birisidir. Çocuklara erken yaşlardan itibaren kendisinden her istenilene "evet" dememesi gerektiği, istenilen şeyin ona zarar verme, rahatsız etme ihtimali olduğunda yapmak zorunda olmadığı ve "hayır" demesi gerektiği bilinci yerleştirilmelidir. Ayrıca gerektiğinde, hayır deme hakkı olduğu, hayır diyebileceği konusunda cesaretlendirilmelidirler. Bununla ilgili sınıfta "hayır" deme oyunları ve dramatizasyon çalışmaları yapılabilir. Öğretmen yapacağı çalışmalara aile bireylerini de katmalıdır. Örneğin; çocuğu, aile bireyleri öpmek için izin istemeli, çocuk istemiyorsa saygı ile karşılanmalı, çocuğun herhangi bir eşyası istenirken izin istenmeli hayır dendiğinde buna da saygı duyulmalıdır (Paylaşmamayı destekleyici bir süreç kastedilmemektedir, gerektiğinde gerektiği kadar paylaşmayı öğrenmesini de destekleyecektir.). Ayrıca, yapmak istemediklerine uygun şekilde "hayır" demesinin önemine de dikkat çekilmelidir.

Materyaller: Evet (yeşil) kartı, hayır (kırmızı) kartı, boya kalemleri.

Ortam: Sınıf Ortamı

ETKİNLİK SÜRECİ

Etkinliğin amacının istemedikleri durumlarda 'hayır' demeyi öğrenmek olduğu açıklanır. Çocuklara boyama etkinliği yapılacağı açıklanarak her öğrenciye birer tane "Evet Kartı ve" "Hayır Kartı" dağıtılarak istedikleri renklerle boyamaları söylenir. Boyama bittikten sonra çocuklara gülen yeşil kartın "evet", kırmızı kartın "hayır" anlamına geldiği ifade edilir. Aşağıdaki örnek durumlar sırasıyla çocuklara sorularak, her bir soruyu uygun kartı kaldırarak cevaplamaları istenir. (Örnek uygulama yapılıp uygun olan cevapla ilgili alıştırmaya yapılarak etkinliğin anlaşılması sağlanmalıdır.)

Öneri: Bu aşamada aşağıda linki verilen "Yakakent Çok Programlı Anadolu Lisesi Rehberlik Servisi İstismar Konusunda Çocuğa Güven" isimli video izletilebilir ve çocukların etkinliği daha iyi anlamaları sağlanabilir.

(<http://www.eba.gov.tr/video/izle/43719b436d11cdfa9415cb00714ca9863501618318001>)

Örnek Durumlar:

- Okul çıkışında seni alacak kişiyi beklerken tanımadığın birisi sana "Seni evine götürüyüm mi?" derse ona ne cevap verirsin? (Hayır kartı)
- Hasta olduğun zaman arkadaşın sana "Hadi dondurma yiyelim." derse ona ne dersin? (Hayır kartı)

- Annen yemek hazırlarken sana "Çekmecedan bana kaşık verir misin?" diye sorarsa ne dersin? (Evet kartı)
- Sınıfta arkadaşın sana "Öğretmene söylemeden sınıf dışına çıkalım mı?" derse ona ne dersin? (Hayır kartı)
- Eve giderken tanımadığın bir kişi senin yanına gelip "Sana çikolata vereceğim, benimle gelir misin?" derse ona ne cevap verirsin? (Hayır kartı)
- Arkadaşın izinsiz olarak senin boya kalemini almak isterse ona ne dersin? (Hayır kartı)

Sınıfın gelişim düzeyine göre bu sorular çeşitlendirilmelidir.

Çocukların örnek sorulara verdikleri cevaplar hemen değerlendirilir ve hangi durumlarda "hayır" denileceği vurgulanır. Tartışma soruları yöneltilecek istemedikleri bir durumla karşılaştıklarında "hayır" demeleri gerektiği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- ⇒ Sınıfta yabancı uyruklu öğrenciler çoğunlukta ise öğretmen cevapları kartla aldıktan sonra sözel olarak da 'evet' 'hayır' şeklinde tekrarlatarak dil gelişimini desteklemelidir.
- ⇒ Örnek durumlara cevap vermek istemeyen öğrenciler çıkabilir. Etkinliğe sınıftaki tüm çocukların katılımı sağlanmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdakilere benzer sorular sorularak değerlendirmesi yapılır.

- Hayır demek zor mudur?
- İstemediğiniz bir şey yapıldığında hayır diyebiliyor musunuz?
- İstemediğiniz durumlarda hayır diyemezseniz ne ile karşılaşabilirsiniz?
- Hayır demeniz gereken başka hangi durumlar olabilir? Örnek verir misiniz?

AİLE KATILIMI

- Yapmak istemediğimiz bir şeyle karşı karşıya kaldığımızda ya da yapınca huzursuz olabileceğimizi düşündüğümüz olaylar karşısında 'hayır' diyebilmenin önemli olduğu çocuklara tekrar hatırlatılır. Ailelerden çocukları ile birlikte 'hayır' demenin gerekli olduğu durumlar ile ilgili konuşmaları istenir. Bu konuşmalarda dikkatini çeken önemli bir durumun resmini çizmeleri ve bu resimdeki olayı sınıf ortamında diğer arkadaşları ile paylaşmaları istenir. (Sınıf rehber öğretmeni bu etkinlik konusunda aileyi bilgilendirmelidir.)

EKLER

- 📄 Evet Kartı (yeşil)
- 📄 Hayır Kartı (kırmızı)

EVET

HAYIR



SINIF REHBERLİK PROGRAMI

Etkinliğin Adı : Acil Numaralar*

Yaş Grubu : Okul Öncesi

6. Hafta

YETERLİK ALANI-KAZANIM-AÇIKLAMASI

Yeterlik Alanı: Güvenli ve Sağlıklı Hayat

Kazanım: Acil durumlarda nerelerden ve kimlerden yardım alınabileceğini ifade eder.

Kazanımın Açıklaması: Günlük yaşamda bazı acil durumlar olabileceği böyle durumlarda yardım alınacak kişilerle (komşu, hala, teyze, amca, okulda öğretmen, rehber öğretmen, müdür vb.), yardım alabileceği yerleri (polis imdat 155, ambulans 112, itfaiye 110) söylemesi beklenmektedir. Veliler de evde dönem dönem yardım alınacak kişi ve kurumlarla ilgili çocukla pratik yapmaları konusunda bilgilendirilmelidir.

Materyaller: Form 1-Acil Durumlarda Başvurulabilecek Olan Kurumlar İtfaiye, Polis, Acil Yardım Merkezinin Açıklamaları Form 2-İtfaiye, Polis, Ambulans resimleri

Ortam: Sınıf Ortamı

ETKİNLİK SÜRECİ

Çocukların daire ya da U düzeninde oturmaları sağlanır. Öğretmen etkinliğin başında günlük yaşamda başlarına gelebilecek acil durumlara ilgili örnekler verir. Duruma ilişkin sorular sorarak grup etkileşimine devam eder.

Durum 1: "Berk, parkta neşe içinde oynarken parkın yakınındaki küçük kulübenin yandığını gördü. Kulübenin sahibi telaşla kulübenin yanında dolaşıyordu."

- Sizce böyle bir durumda kulübe sahibi kimlerden/nerelerden yardım alabilir?
- Sizce böyle bir durumda Berk ve çevresindeki kişiler kimlerden/nerelerden yardım alabilir?

Çocuklar dinlenir ve cevapları alınır. Öğretmen çocuklara Form 1 deki Durum 1 ile ilgili açıklamaları yapar.

Durum 2: "Berk annesiyle yolda giderken bir adamın hızla yanından geçtiğini gördü. Biraz daha ilerleyince yaşlı bir teyzenin üzüntüyle "Çantamı çaldılar." diyerek bağırdığını duydu".

- Sizce öyle bir durumda yaşlı teyze kimlerden/nerelerden yardım alabilir?
- Sizce öyle bir durumda Berk ve annesi kimlerden/nerelerden yardım alabilir? Çocuklar dinlenir ve cevapları alınır.

Öğretmen çocuklara Form 1 deki Durum 2 ile ilgili açıklamaları yapar.

Durum 3: "Berk annesiyle evde otururken bir ses duydu. Merakla balkona çıkıp baktıklarında Sevgi'nin bisikletten düştüğünü ve bacağını acıyla tuttuğunu gördüler. Berk'in annesi Sevgi'nin bacağının kırılmış olabileceğini söyledi."

- Sizce Berk ve annesi kimlerden/nerelerden yardım alabilir?
- Çevrede olayı gören başka kişiler varsa kimlerden/nerelerden yardım alabilir?

Çocuklar dinlenir ve cevapları alınır. Öğretmen çocuklara Form 1 deki Durum 3 ile ilgili açıklamaları yapar. Öğretmen elindeki İTFAİYE resmini gösterip yüksek sesle "Yan-ğın var! 110 İtfaiye" diyerek itfaiye grubunun yanına gelmesini sağlar.

Etkinlik sonlandırılırken, çocuklara onları üzebilecek başka durumlar olduğunda çevrele-
rindeki kişilerden de yardım alabilecekleri söylenir. Okulda; öğretmeninden, rehber öğ-
retmeninden, okul idarecilerinden, okul çalışanlarından yardım alabilir. Yakın çevresinde;
komşusundan, teyze, hala, dayı, amca vb. akrabalarından yardım alabilir.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

⇒ Daha önce böyle travmatik yaşantısı olan çocuklar olabilir. Çalışmalar sırasında olumsuz yaşantısı olduğu fark edilen çocuklar ile ilgili destekleyici çalışmalar yapılmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdakilere benzer sorular sorularak değerlendirilmesi yapılır.

- Acil durumlarda nerelerden yardım alabilirsiniz?
- Yardım alabileceğiniz yerlerin telefon numaraları nedir?
- Çevrenizde başka kimlerden yardım alabilirsiniz?

AİLE KATILIMI

- Ailelerden çocuklarının acil durumlarda ulaşabilecekleri numaraları beslenme çantala-
rı, kün-yeleri, çantaları vb. yerlere koymaları istenebilir. Ailenin çocuğa acil durumlarda
anne-baba/veli dışında kimlerden yardım alabileceğine ilişkin çocukları zaman zaman
bilgilendirmeleri ya da verilen bilgilerin hatırlatılmasının önemi vurgulanarak tekrar
yapmaları istenmelidir. Çalışma sırasında kullanılan resimler boyama sayfaları halinde
eve gönderilerek ailelerle birlikte boyanması istenebilir.

EKLER

- Form 1: Acil Durumlarda Başvurulabilecek Olan Kurumlar: İtfaiye, Polis, Acil Yardım
Merkezinin Açıklamaları
- Form 2: İtfaiye aracı (1), polis aracı (2), ambulans (3) resim

FORM 1: Etkinlikte Verilen Durumlara İlişkin Açıklamalar

Durum 1 Açıklama: "Çevremizde herhangi bir yangın durumunda hemen İTFAİYEYİ aramalıyız. Çünkü İtfaiye çalışanlarının görevi, en yakın zamanda yangın yerine gelip yangını söndürmektir. Çocuklar İtfaiyeye 110 İTFAİYE numarasını arayarak ulaşabiliriz." Öğretmen çocuklara Form 2 deki itfaiye resmini gösterip itfaiyenin görevini ve telefon numarasını tekrarlatarak pekiştirmeyi sağlar.

Durum 2 Açıklama: "Çevremizde şiddet ve hırsızlık gibi bizi üzen olaylar olduğunda hemen polisi aramalıyız. Polisin görevi, bizim can ve mal güvenliğini sağlamak ve suçluları yakalamak için en yakın zamanda olay yerine gelmektir. Çocuklar Polise 155 POLİS İMDAT numarasını arayarak ulaşabiliriz." Öğretmen çocuklara Form 2 deki Polis İmdat resmini gösterip Polis İmdat'ın görevini ve telefon numarasını tekrarlatarak pekiştirmeyi sağlar.

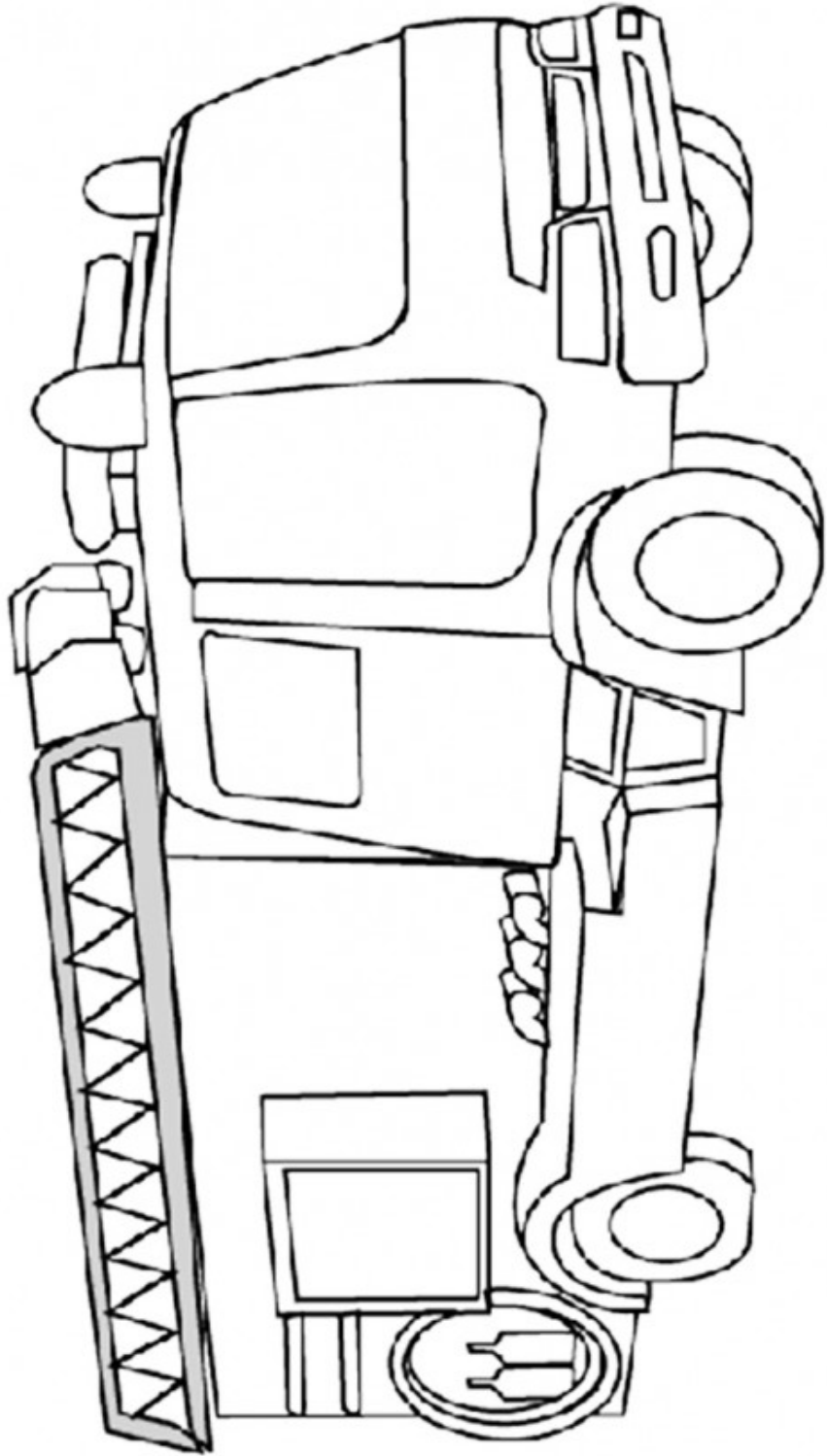
Durum 3 Açıklama: "Çevremizde yaralanma veya hastalık gibi durumlarda hemen acil ambulansı aramalıyız. Acil ambulansın görevi, sağlık sorunu yaşadığımızda bizi en yakın hastaneye ulaştırmaktır. Çocuklar acil ambulansa 112 ACİL numarasını arayarak ulaşabiliriz." Öğretmen çocuklara Form 2 deki acil yardım merkezi resmini gösterip görevini ve telefon numarasını tekrarlatarak pekiştirmeyi sağlar.

Etkinliğin sonunda; çocuklara, başlarına onları üzebilecek başka durumlar geldiğinde çevrelerindeki kişilerden de yardım alabilecekleri söylenir. Okulda; öğretmeninden, rehber öğretmeninden, okul idarecilerinden, okul çalışanlarından yardım alabilir. Yakın çevresinde; komşusundan, teyze, hala, dayı, amca vb. akrabalarından yardım alabilir.

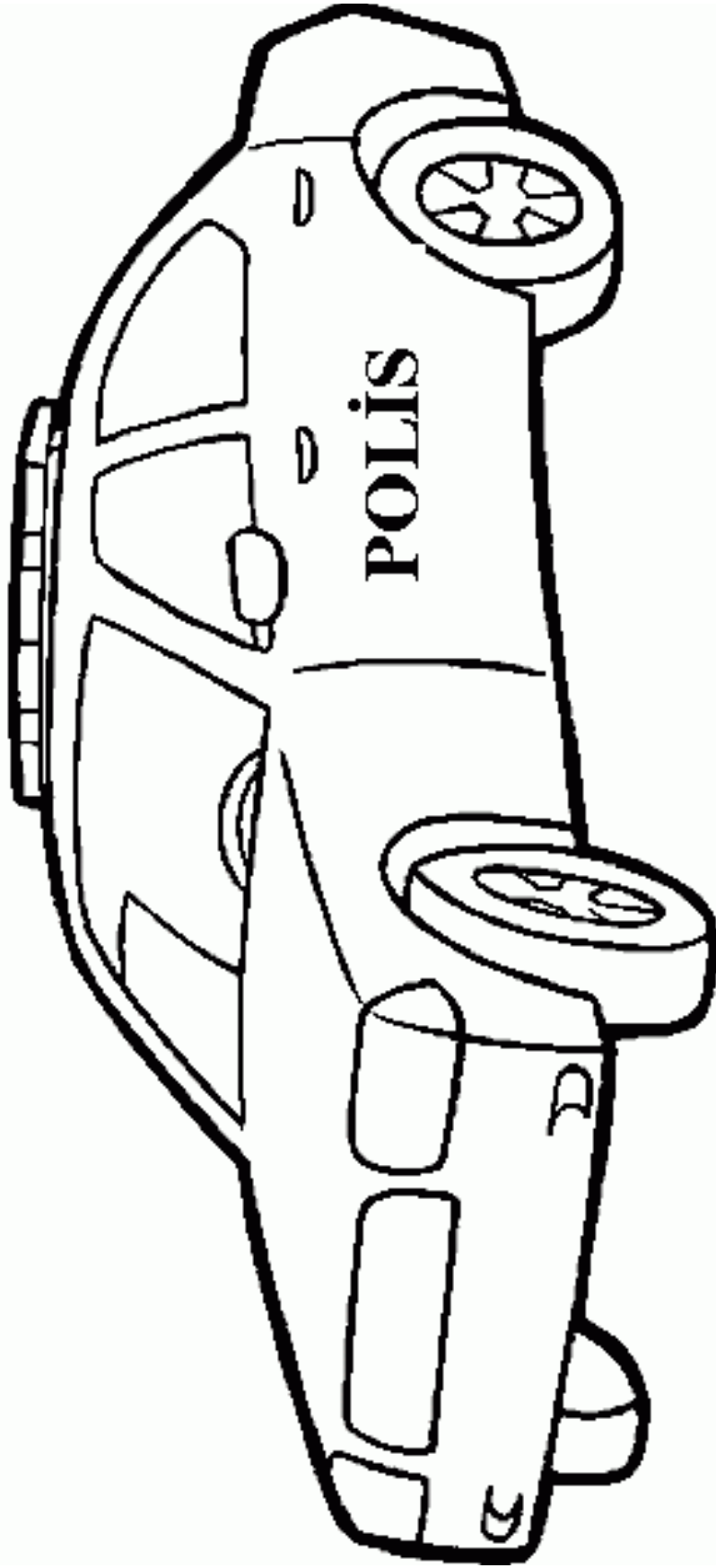


FORM 2-1

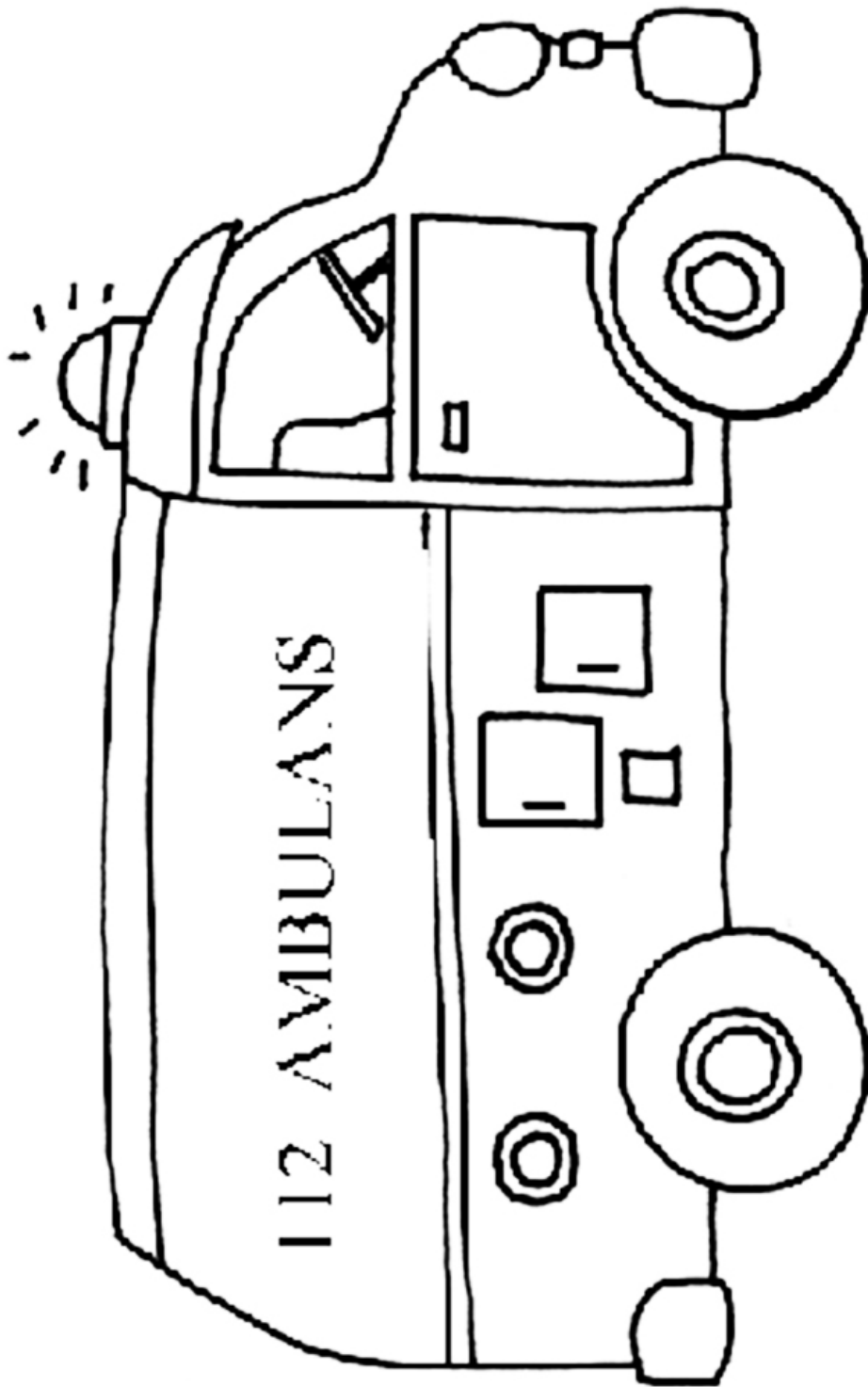
110 İTFAIYE



FORM 2-2



FORM 2-3



SINIF REHBERLİK PROGRAMI

Etkinliğin Adı : Benim Özelim Özel Alanım*

Yaş Grubu : Okul Öncesi

7. Hafta

YETERLİK ALANI-KAZANIM-AÇIKLAMASI

Yeterlik Alanı: Kendini Kabul

Kazanım: Temel duyguların (mutlu, üzgün, kızgın, korku, şaşkınlık) dışındaki duyguların neler olduğunu söyler.

Kazanımın Açıklaması: Bireylerin, kendini kabul ve kendini ifade etmede, başkaları ile kurduğu ilişkilerde duyguları fark etmesi, anlamlandırması iletişimini ve ilişkilerini güçlendirir. Temel duyguların dışındaki duyguları fark etmesi, bunu iletişimine ve ilişkilerine yansıtması çocuğun kendini daha doğru ifade etmesini, başkalarını da daha doğru anlamasına temel oluşturur. Burada temel duyguların dışında; şaşkınlık, kırgınlık, heyecan, öfke, gurur, alınganlık, hayranlık, hüzün, sevinç, şefkat gibi duyguların olduğunu da bilmesi beklenmektedir.

Materyaller: Form1 (Temel Duygu Kartları) Form2 (Farklı Duygu İsimlerinin Listesi)

Ortam: Sınıf Ortamı

ETKİNLİK SÜRECİ

Çocukların daire/U düzeninde oturmaları sağlanır. Çocuklara aşağıdaki her bir temel duyguya ait örnek durum verilir. Çocuklara "Bireylerin farklı duyguları aynı anda yaşayabilecekleri gibi farklı duygulardan birini daha yoğun yaşayabilecekleri hatırlatılarak, her bir örnek olayın ardından yoğun olarak hangi duygunun yaşanabileceği sorulur." Ardından da o duygu kartı çocuklara gösterilir.

Eda'nın, çok istediği bir oyuncak vardır. Akşam babası Eda'nın istediği oyuncacı alır getirir.

1. Sizce Eda daha çok hangi duyguyu yaşar? (mutluluk)
2. Sizce Eda mutlu olmanın dışında böyle bir olay karşısında başka hangi duyguları hissediyor olabilir?

Deniz çikolatayı çok sevmektedir. Ama fazla yediğinde alerji olduğu için annesi yemesine müsaade etmez.

1. Sizce Deniz en çok hangi duyguyu yaşar? (üzüntü)
2. Sizce Deniz üzgün olmanın dışında böyle bir olay karşısında başka hangi duyguları hissediyor olabilir?

Efe'nin çok sevdiği bir suluğu vardır. Arkadaşı Efe'den izin almadan suluğunu alır ve kırar.

1. Sizce Efe en çok hangi duyguyu yaşar? (kızgınlık)
2. Sizce Efe kızgın olmasının dışında böyle bir olay karşısında başka hangi duyguları hissediyor olabilir?

Miray, evde oyun oynarken bir anda anlam veremediği yüksek bir ses duyar.

1. Sizce Miray en çok hangi duyguyu yaşar? (korku)
2. Sizce Miray korkmuş olmasının dışında böyle bir olay karşısında başka hangi duyguları hissediyor olabilir?

Arda, okulda faaliyet yaparken hiç beklemediği anda anne ve babası ona sürpriz yapar, yanına gelirler.

1. Sizce Arda en çok hangi duyguyu yaşar? (şaşkınlık)
2. Sizce Arda şaşkın olmasının dışında böyle bir olay karşısında başka hangi duyguları hissediyor olabilir?

Aşağıdakilere benzer sorular ile grup etkileşimi devam eder.

- Hangi duygu isimlerini öğrendiniz?
- Önceden duymadığınız ama bu etkinlik sırasında öğrendiğiniz duygular nelerdir? gibi. Tüm çocukların konuşmaları tamamlandıktan sonra, "mutluluk, üzüntü, kızgınlık, korku, şaşkınlık" gibi duyguların dışında farklı duyguların da olduğu ve bu duyguların neler olduğu tekrar hatırlatılarak etkinlik sonlandırılır.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- ⇒ Temel duygulara ilişkin verilen örneklerde, çocuklar farklı duygular söyleyebilirler. Yazılanın dışında farklı duygu ismi söylediğinde yargılanmamalıdır. "Böyle bir durumda böyle bir duygu yaşanır." gibi bir yönlendirme de yapılmamalıdır.
- ⇒ Çocuklara bazı durumlarda aynı anda birden fazla duygunun yaşanabileceği hatırlatılır. Bireylerin kızgınlık duygusunu yaşarken aynı zamanda üzüntü duygusunu da yaşayabileceği gibi.
- ⇒ Çocuklara yoğun duygunun dışında başka hangi duyguların yaşanabileceği sorulduğunda öğretmen Form-2 de yer alan duygu isimlerinden de faydalanarak çocuklara kolaylaştırıcılık yapabilir.
- ⇒ Çocukların yoğun duyguyu bulmakta zorlandıkları gözlemlenir ise yoğun duygu sorulduktan sonra çocuklar tahminde bulunmadan önce duygu kartları gösterilerek "Bunlardan hangisi daha çok hissediliyor olabilir?" diye sorularak kolaylaştırıcılık yapılabilir.
- ⇒ Temel duygular ve bunların dışındaki duygulara ilişkin "Duygu Yumağı" adı verilen bir pano hazırlanıp, zaman zaman çocukların bu panodaki her bir duyguya ilişkin örnek vermeleri istenebilir.

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdakilere benzer sorular sorularak değerlendirilmesi yapılır.

- Biz bu etkinlikte neler yaptık?
- Hangi duygu isimlerini öğrendiniz?
- Bu duygu isimlerinden hangilerini ilk defa duydunuz?
- Çocukların yaşadığı yoğun duygulara, başka hangi duygular eşlik etmiş olabilir?

AİLE KATILIMI

- Aileler, yaşanan olaylar sonrasında duygularını doğru bir şekilde ve içtenlikle ifade ederek hem duygularını ifade edebilme becerileri ile ilgili hem de duyguları tanımalarına yönelik model olmaları konusunda yönlendirilmelidirler. Ailelerin de evde çocukları ile duygu kartları aracılığı ile oyunlar oynamaları istenebilir. (Duygu kartları çoğaltılarak ailelere ulaştırılmalıdır. Sınıf rehber öğretmeni aileleri bu etkinlik konusunda bilgilendirmelidir.)

EKLER

- 📄 Form 1 (Temel Duygu Kartları)
- 📄 Form 2 (Farklı Duygu İsimlerinin Listesi)

* Okul Öncesi Eğitim Rehberlik Programı - T.C. Millî Eğitim Bakanlığı

FORM 1: Temel Duygu Kartları



MUTLU



ŞAŞKIN



KIZMIŞ



ÜZGÜN



KORKMUŞ

FORM 2: Duygu İsimleri Listesi

FARKLI DUYGU İSİMLERİNİN LİSTESİ						
ACI	ÇOŞKU	İNCİNMIŞLIK	MUTLULUK	ŞÜPHE		
ACIMA	ÇILGINLIK	İNSAF	MUTSUZLUK	TAKDIR		
AFFETME	ÇÖKKÜNLÜK	İŞE YARAMAMAZLIK	NEŞE	TEDİRGINLIK		
AİT OLMA	DEHŞET	KABUL EDİLMİŞLİK	NEFRET	TİKSİNME		
ANLAMISIZLIK	GIPTA	KARARLILIK	ÖZLEM	ÜMIT		
ANLAŞILMAMIŞLIK	GÜVEN	KARARSIZLIK	PİŞMANLIK	ÜRKEKLİK		
ARZU	HASRET	KARMAŞA	REFAH	ÜRKÜNTÜ		
AŞK	HAYRANLIK	KAYIP	SABIR	ÜSTÜNLÜK		
BAŞARMA	HAZMETME	KAYITSIZLIK	SADAKAT	ÜZGÜN		
BAĞLILIK	HEVES	KENDİNE GÜVEN	SALDIRGANLIK	YABANCILIK		
BASKI	HEYECAN	KIRGINLIK	SAYGI	YALNIZLIK		
BAŞETME	HIRS	KISKANÇLIK	SEMPATİ	YILGINLIK		
BEDBİNLİK	HİÇLİK	KIZGINLIK	SEVGA	ZAFER		
BEĞENİLME	HİDDET	KORKU	SIKINTI	ZEVK		
BERABERLİK	HUZUR	MEMNUNİYET	ŞAŞKINLIK			Steven J. Darnis, Anthony R. D'Augelli, Allan L. Hauer (1994)
BIKKİNLİK	HUZORSUZLUK	MEMNUNİYETSİZLİK	ŞEFKAT			
CESARET	HÜZÜN	MEST OLMA	ŞEHVET			



SINIF REHBERLİK PROGRAMI

Etkinliğin Adı : Duygularımız ve Sen Olsaydın*

Yaş Grubu : Okul Öncesi

8. Hafta

YETERLİK ALANI-KAZANIM-AÇIKLAMASI

Yeterlik Alanı: Kendini Kabul ve Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım: Öfke duygusunu tanır ve kontrol etmesi için gerekenleri bilir. Zorbalıkla karşılaştığında yapılması gerekenleri söyler.

Kazanımın Açıklaması: Zorbalık, okullarda meydana gelen saldırganlık olaylarının bir türüdür. Yaşça daha büyük ya da fiziksel olarak daha güçlü çocukların kendilerinden daha güçsüz olan çocukları sürekli olarak hırpalamaları, eziyet etmeleri ve rahatsız etmeleridir. Zorbalık; dövme, vurma, tekme atma gibi fiziksel güç içerdiğinde de aynı zamanda şiddettir. Ancak zorbalık; alay etme, dalga geçme, kızdırma, isim takma, kötü söz söyleme, arkadaş grubuna almama, dışlama, yalnızlığa terk etme, iftira etme, söylenti çıkarıp yayma gibi saldırganlık türlerini de içermektedir. Çocuğun zorbaca davranışlara maruz kaldığında yapması gerekenleri bilmesi, kendini güvende hissetmesi, güvenliğini sağlaması ve haklarını koruması onun gelişimi açısından önemlidir. Burada çocuğun zorbaca davranışlara maruz kaldığında neler yapabileceğini ve gerekiyorsa ailesi, öğretmenleri, vb. kişilerden yardım alabileceğini söylemesi beklenmektedir.

Materyaller: Durum Kartları, Duygu Kartları

Ortam: Sınıf Ortamı

ETKİNLİK SÜRECİ

Günlük hayatta yaşanan çeşitli durumlar ve duygular üzerine sohbet edilerek sınıf etkinliğe hazır hale getirilir (Öğretmen bu aşamada duygu kartlarını kullanarak duyguları tekrar hatırlatmalıdır.). Öğretmen bugün öfke duygusunu tanıyacaklarını ve bu duygu ile neler yaptıkları hakkında konuşacaklarını söyler. Etkinliğin başlangıcında öğrencilerin sınıf içinde serbest bir şekilde yürümleri istenir. Öğretmen 'Durl' komutunu verdiğinde öğrenciler hareketsiz beklerler. Öğretmen öğrencilere aşağıdaki durumları sırasıyla anlatır ve öğrencilerin bu durumlara uygun hareket etmelerini ister.

- Arkadaşın senden izin almadan elinden oyuncağını aldı. Çok öfkelendin. Öfkeli bir şekilde yürüyün. (Öğretmen de öğrencilerle öfkeli bir şekilde yürür.)
- Arkadaşın senin yaptığın resmi yırttı. Çok öfkelendin. Ne yaparsın? (Çocukların hareketleri dikkatle takip edilerek belirlenen öğrencilere ne hissettikleri, ne yaptıkları ve neden yaptıkları sorulur.)
- Beslenmeye giderken bir arkadaşın sırada senin önüne geçti? Çok öfkelendin. Ne yaparsın? (Çocukların hareketleri dikkatle takip edilerek belirlenen öğrencilere ne hissettikleri, ne yaptıkları ve neden yaptıkları sorulur.)
- Bahçede arkadaşlarıyla oynarken bir arkadaşın gelip oyununuzu bozdu. Çok öfkelendin. Ne yaparsın? (Çocukların hareketleri dikkatle takip edilerek belirlenen öğrencilere ne hissettikleri, ne yaptıkları ve neden yaptıkları sorulur.)

Öğretmen öfke duygusunu kısaca tanıtır. Öfke ile yaptığımız davranışların hem kendimize hem de başkalarına zarar verdiğini belirtir. Yukardaki durumlara yönelik öfkeyi ifade etmenin alternatif yolları hakkında grubu bilgilendirir.

Etkinlik bu aşamasında zorbalık hakkında konuşulacağı söylenir. Durum kartları sırasıyla çocuklara gösterilerek alt kısımlarında yazan sorular sorulur. 2. 3. ve 4. kartlardan sonra çocuklara zorbalığın tanımı yapılmalı ve zorbalığa maruz kaldıklarında/tanık olduklarında neler yapmaları gerektiği ile ilgili bilgilendirme yapılmalıdır.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- ⇒ Sınıfta duygularını yoğun bir şekilde yaşayan çocuklar için bireysel görüşmeler ve aile görüşmeleri planlanmalıdır.
- ⇒ Görsel materyaller kullanıldıktan sonra çocukların sözel olarak ifadeleri tekrar etmeleri ve tüm çocukların konuşması sağlanmalıdır.
- ⇒ Öğretmen etkinliklere başlarken örnek uygulama ile açıklama yaparak grubun hazirbulunuşluk düzeyi arttırıldıktan sonra etkinliğe geçilmesi uygun olacaktır.

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdakilere benzer sorular sorularak değerlendirilmesi yapılır.

- Öfke duygusunu açıklar mısınız?
- İnsanlar öfkelendiğinde neler yapar?
- Öfkemizi nasıl kontrol edebiliriz ve nasıl ifade edebiliriz?
- Zorbalık hakkında ne öğrendiniz?
- Zorbalığa maruz kaldığınızda ya da başka bir arkadaşınızın maruz kaldığına tanık olduğunuzda ne yaparsınız?

AİLE KATILIMI

- Ailelere Öfke ve Öfke Kontrolü Veli Bilgilendirme Bülteni gönderilir ve çocuklarla öfke, öfke kontrolü ve zorbalıkla baş edebilme hakkında konuşmaları istenir.

EKLER

- Durum Kartları

Öneri

- Bu etkinliğin sonunda **Veli Bilgilendirme Bülteni** örneği yer almaktadır. Sizler de farklı kaynaklardan yararlanarak içeriğini uyarlayabilir, zenginleştirebilir ve velilerinizle paylaşabilirsiniz.

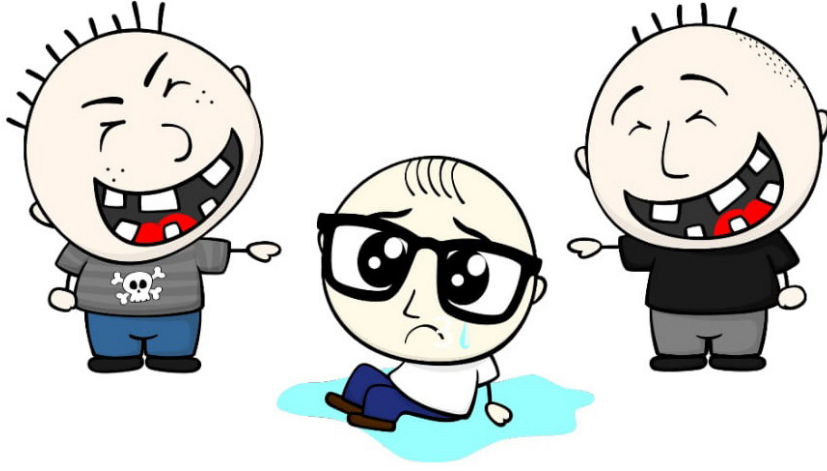
* Okul Öncesi Öğrencilerine Yönelik Örnek Rehberlik Etkinlikleri - T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Sorgun Rehberlik ve Araştırma Merkezi yayınından uyarlanmıştır.



Sizce bu çocuklar neler hissediyor?



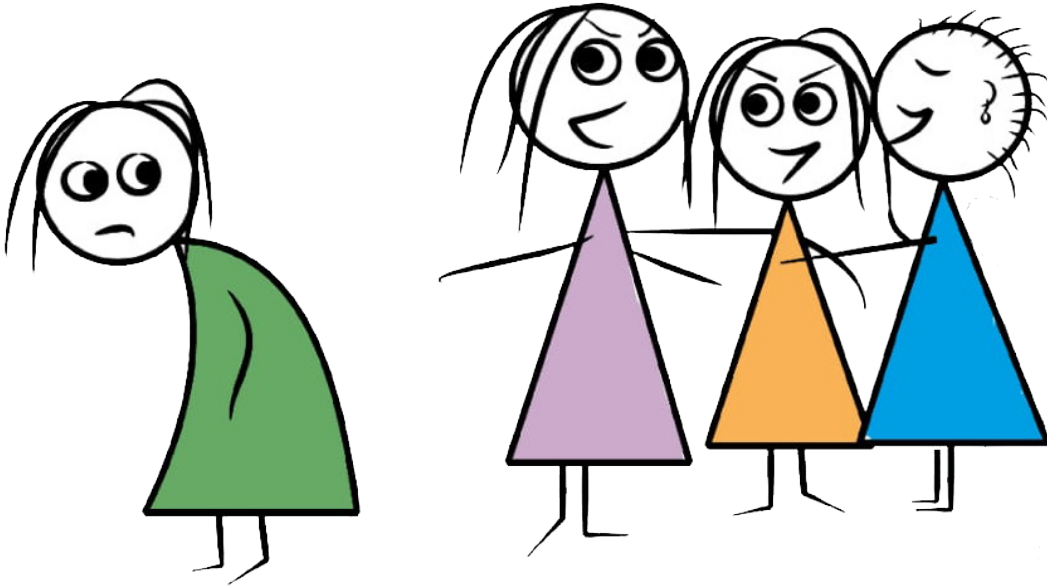
Sizce bu resimde ne oluyor? Turuncu kazaklı çocuk ne hissediyor? Sen olsan ne hissederdin?



Bu resimde ayakta duran iki çocuk yerde oturan çocukla dalga geçiyorlar. Sizce yerde oturan çocuk neler hissediyor?

Bu olay karşısında yerde oturan çocuk neler yapabilir?

Arkadaşınızın başına böyle bir olay geldiğini görürseniz siz ne yaparsınız?



Resimdeki kızlar yeşil elbiseli kızı oyunlarına almak istemediler. Sizce yeşil elbiseli kız neler hissediyor? Yeşil elbiseli kız neler yapabilir? Sen olsan ne hissederdin?



Bu resimde neler görüyorsunuz? Sizce resimdeki çocuklar neler hissediyor? Resimdeki çocuklardan biri sen olsaydın neler hissederdin?

ÖFKE VE ÖFKE KONTROLÜ

"Öfken ve nefsin bir olup aklını yener. Daima sabırlı, sebatlı ve iradene sahip olasın."
ŞEYH EDEBALI

Öfke Nedir?

Öfke, her sağlıklı insanda bulunan ve olması gereken bir duygudur. Sağlıklı yaşandığında tehlikeli durumlardan korunmayı sağlar. Saldırganlığa dönüşmemesi bizim elimizdedir.

Neden Öfkeleniriz?

- Engellendiğimizde
- Aşağılandığımızda
- Önemsenediğimizde
- Keyfi tutumlar karşısında
- Saldırıya uğradığımızda
- Şiddete tanık olduğumuzda
- Duygularımızı bastırdığımızda
- Yasaklar karşısında
- Reddedildiğimizde
- Acımasız rekabet koşullarında
- Aşırı sorumluluk aldığımızda
- Yardım ve destek alamadığımızda

Öfkenin İfade Şekilleri?

Bastırmak: Öfkelendiğimiz durumları konuşmamak, paylaşmamak. Ancak bu durum daha sonra daha büyük sorunlara neden olur.

Öfkeyi Olduğu Gibi İfade Etmek: Öfke kendimize veya başkalarına karşı saldırganlık yaratan bir duygudur. Öfkeyi o an olduğu gibi ifade etmek pişmanlık ve suçluluk duyguları yaratır, haklıyken haksız duruma düşebiliriz.

Sakin Davranmak: Öfke anında sözel veya fiziksel saldırganlık boyutunda tepki vermeyip sakinleşmeyi beklemek ve daha sonra bunun üzerinde konuşmak, duygu ve düşünceleri uygun ifadelerle açıklamak.

Öfke Kontrol Becerileri Nelerdir?

- Kendinize öfkenizi fark etmek için izin verin. "Ben şu anda çok öfkeliyim." deyin ve şunları yapın:
 - ✓ 10'a kadar sayın ve sakinleşin; 1, 2, sakin ol, 3, 4 sakin ol...
 - ✓ Derin derin nefes alın ve yavaş yavaş verin.
 - ✓ Bunları yaparsanız kan basıncınız düşer rahatlarsınız.
 - ✓ Sakinleşip rahatlayınca durumu ifade edin.



- Bunları "O" anda yapamıyorsanız;
 - ✓ Ortamdan uzaklaşın.
 - ✓ Başka bir şey ile uğraşın.
 - ✓ Odayı değiştirin.
 - ✓ Dışarı çıkıp temiz hava alın..
- Bunları da yapamıyorsanız; karşınızdakine "Ben şu an öfkeliyim, zamana ihtiyacım var, şu an konuşmak istemiyorum." diyebilirsiniz.

Değerli Öğretmen, Anne ve Babalar

- Öğrencilerinizin, çocuklarınızın saldırgan ve öfkeli tepkilerini dikkate alın.
- Onlara zor durumlarla başa çıkma becerilerini öğretin.
- Olumlu ilişkiler geliştirebilecekleri etkinliklere katılmalarını destekleyin.
- Kişiliğini değil davranışlarını eleştirin.
- Öfkelendiğinde saldırmak yerine bir yetişkinle konuşması için teşvik edin.
- Her durumda duygularını ifade etmelerine izin verin, paylaşın, tartışın.
- Öfke durumunda neler yapılabileceğini göstererek anlatın.



SINIF REHBERLİK PROGRAMI

Etkinliğin Adı : İlkokul Tanıtımı

Yaş Grubu : Okul Öncesi

9. Hafta

YETERLİK ALANI-KAZANIM-AÇIKLAMASI

Yeterlik Alanı: Eğitsel Gelişim

Kazanım: İlkokula ilişkin duygu ve düşüncelerini söyler.

Kazanımın Açıklaması: Çocuğun ilkokula ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade etmesi beklenmektedir. Çocuğun hazır bulunuşluk düzeyi onun yeni durumlara uyumunu belirleyici önemli etkenlerden biridir. Çocuğun, yeni durumlara alışma sürecinde ön hazırlığın olması da uyumunu kolaylaştırır. Bundan dolayı çocuğun duygusal-sosyal ve bilişsel hazır bulunuşluğunu gözlemek, duygu ve düşüncelerini ifade edeceği fırsatlar sunmak, yapılacak ön hazırlığın içeriğini belirlemede önemli veriler oluşturur.

İlkokula ilişkin olumsuz düşünceleri ve mutsuzlukları, korkuları, kaygıları, vb. olan ve bundan dolayı yoğun sorun yaşayan çocuklar için RAM (Rehberlik Araştırma Merkezi) ile işbirliği yapılarak çocuğa destek hizmetleri sağlanmalıdır.

Materyaller: Okul gezisi yapılamayacak durumlarda ilkokul kademesini tanıtacak bir video kullanılabilir.

Ortam: Sınıf Ortamı ve Yakındaki Bir İlkokul

ETKİNLİK SÜRECİ

Bu etkinlik sınıf öğretmeni ve rehberlik öğretmenin birlikte gerçekleştireceği bir etkinlik olarak ele alınmıştır. Sınıfta öğrencilere ilkokul kademesi hakkında bilgilendirme yapılır. Öğrencilerin ilkokul hakkındaki bilgi, duygu ve düşünceleri açığa çıkarılmaya çalışılır. Sınıf etkinliğinden sonra öğrenciler bir okula götürülerek okulun fiziki yapısı hakkında bilgilendirilir. Okulda bulunan personelle ile tanıştırılır. Bir sınıf seçilerek küçük bir oyun ve/veya etkinlik yapılabilir.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- ⇒ Öğrencilere ilkokula başladıklarında kendilerinden yaşça büyük çocuklarla birlikte olacakları konusunda bilgi verilmelidir.
- ⇒ 9 haftalık programdan; zorbalık, özel alan ve hayır diyebilme konuları kısaca tekrar hatırlatılmalıdır.
- ⇒ Kaygılı görünen çocuklar belirlenmeli ve bu çocukların ailelerine rehberlik edilmelidir.

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdakilere benzer sorular sorularak değerlendirilmesi yapılır.

- Başka-yeni bir okula geldiğinizde neler hissettiniz?
- Yeni okulunuzdan beklentileriniz neler?

AİLE KATILIMI

- Okul gezisine aileler de eşlik edebilirler.